ELŐZÁRDOLVA

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 170. SZÁM. Debrecen, 1939 július 28 péntek ÁRA: 12 FILLÉR.

Horváth Árpád szinigazgató öngyilkosságot követett el

Amerika felmondta az 1911-ben kötött amerikai-japán barátsági és kereskedelmi szerződést

Tokió indokolatlan és ellenséges eljárásnak tekinti az amerikai lépést

London, július 27. Ma hajnalban nagy feltűnést keltő szenzáció híre érkezett az angol fővárosba. Hivatalos washingtoni kábeljelentés szerint *az Egyesült Államok kormánya ma éjjel közölte Tokióval, hogy az Egyesült Államok felmondták a mikádó kormányával 1911-ben kötött amerikai-japán barátsági és kereskedelmi szerződést.*

Washington, július 27. Hull külügyminiszter szerdán a japán nagykövetnek jegyzéket nyujtott át, amelyben *az amerikai kormány felmondja az 1911-iki amerikai-japán kereskedelmi szerződést.* A felmondás hat hónap mulva, tehát 1940 január 26-án lesz hatályos és lehetővé teszi a Japán felé irányuló fegyverkivitel megszüntetését.

Japán kihívásnak tekinti

Japán a washingtoni intézkedéseket, melyekről a tokiói amerikai ügyvivő kormánya nevében tájékoztatta, *gazdasági kihívásnak tekinti.* Az amerikai kormány ugyanis az 1911. évi kereskedelmi és hajózási szerződést gazdasági okok miatt felmondotta. Az amerikai kormányt erre az intézkedésre az kényszerítette, hogy gátat vessen a japán szövőipari termékek mindinkább fokozódó bevitelének az Egyesült Államokba. *Japán ezeket az okokat nem tartja helytállóknak. Indokolatlan és ellenséges eljárásnak tekinti s a külügyminisztérium már előkészíti az intézkedéseket a fegyverszállítási tilalom kimondása esetére.*

„Anglia behódolt Japánnak"

A washingtoni szenátus külügyi bizottságának ülésén *Borah* szenátor a japán helyzetről szóló vita során kijelentette, hogy *Anglia és Franciaország kínai kereskedelmi érdekei biztosítása ígérete ellenében látszólag behódolt Japánnak.*

A Kuomitanghoz hű kínaiak körében egyre nagyobb a felháborodás az angolok magatartása miatt és valószínűnek tartják, hogy most már a Kuomitang tüzeli az angolellenes izgatást.

Mindjobban kiéleződik a japán-orosz viszály

Fellángoló légiharcok, flottaösszeütközésre készül Japán

Moszkva, július 27. A mongol-szovjetorosz csapatok vezérkarának közlése szerint a japán és mandzsu csapatok július 23-tól 25-ig *többizben meg akarták szállni a Khalka-folyó keleti partját, de nagy veszteségekkel mindig kénytelenek voltak visszafordulni.* Ugyanezidő alatt légi harcok is voltak. Július 23-án a japánok 15 vadászrepülőgépet, két bombavetőt, két felderítőt és egy rögzített léggömböt vesztettek. *Öt szovjet-orosz és mongol repülőgép nem érkezett vissza.* Ugyanaznap Koward repülőezredest, a japán könnyű bombavetőraj parancsnokát lelőtték, egy másik ezredest pedig elfogtak.

London, július 27. Az angol lapok tokiói jelentése szerint *a szachalini orosz-japán viszály egyre jobban kiéleződik.* A szovjetkormány — mint ismeretes — a mult hét végén bejelentette, hogy kisajátítja a sziget orosz részében működő japán petróleumvállalatokat, ha nem fizetik meg az orosz munkások jogos bérkövetelését. *Japán részről a legélesebben tiltakoztak a kisajátítási szándék ellen s ha a szovjet mégis megvalósítaná fenyegetőzéseit, akkor a japánok előreláthatóan ostromzár alá veszik a Szachalin-sziget orosz részét.* Yonai tengernagy, japán haditengerészeti miniszter már be is jelentette, hogy új flottarajt állít össze, melyre különleges feladatok várnak. Számos japán tengerésztiszt szabadságot kapott, amiből arra következtetnek, hogy a szabadságolások lejárta után nagyobb flotta akció indul meg. Mandzsuriában szintén válságos a helyzet s a mongol határ mentén szabályos hadiállapot van. Az orosz hadvezetőség szerdai hivatalos jelentése szerint az egyesült japán-mandzsu csapatok állandó támadásokat intéznek a külsőmongóliai szovjet köztársaság ellen. *Hétfőn heves légi harcra került a sor, amelynek folyamán az oroszok állítólag 65 japán gépet lőttek le. Az orosz veszteség, a moszkvai jelentés szerint, 20 lelőtt gép volt.*

Japán hazai flottát szervez, melyben mindenféle hajónem fog szerepelni. *Ennek a flottának a felállításával akarja Japán biztosítani túlsúlyát a Csendes-óceánon.* A japán haditengerészet szilárd elhatározása, hogy megvédje a szachalini japán jogokat. *Egyáltalán nincs kizárva, hogy összeütközésekre kerül a sor, mert a szovjetnek nyilvánvalóan az a szándéka, hogy japán tulajdont foglaljon le.*

Az angol ellenzék bizalmatlansági indítványt tesz Chamberlain ellen

Az angol alsóház munkáspárti és liberális ellenzéke újabb támadásra készül Chamberlain miniszterelnök ellen. A két parlamenti csoport elhatározta, hogy csütörtökön bizalmatlansági indítványt jegyez be a miniszterelnök ellen az aggkori járadékról szóló törvényjavaslattal kapcsolatban.

Az ujabb merényletek hatása alatt 5 perc alatt elfogadta az angol alsóház az ir terroristaellenes javaslatot

Angliában 24 óra alatt négy újabb merénylet történt. A kings-crossi pályaudvar csomagőrzőjében egy **koffer tartalma felrobbant s 15 ember súlyosan megsebesült.** Liverpoolban három bomba robbant: egyik egy hidat repített levegőbe, másik egy postahivatalban okozott pusztítást s bomba robbant egyik parkban is.

Ujabb merényletek hatása alatt az angol alsóház öt perc alatt elfogadta a benyujtott ir terroristaellenes törvényt.

Óriási gázrobbanás Algirban

Négy ember meghalt, 41 megsebesült — 15 millió frank a kár

Algir, július 27. (Havas.) A kikötőben délután gázrobbanás történt, melytől tűz támadt. A tűz 17 óra tájban átterjedt a raktárakra. A hatalmas raktárépületek teljesen elpusztultak. Az egyik vontatóhajó a rakodópartnál kikötött és óriási vízsugarakat zudított az égő épületekre. Az anyagi kár már eddig is körülbelül 15 millió frank. Ebből tízmillió az elégett árukészlet és ötmillió a raktároké.

Hivatalosan jelentik, hogy a tűzesetnél 41 ember megsebesült, 26-nak súlyos az állapota. Több eltűnt munkás után megindult a keresés. Attól tartanak, hogy ijedtükben a tengerbe ugrottak.

Algir, július 27. (Havas.) A kereskedelmi rakparton történt robbanásnál megsebesült egyik személy a kórházban meghalt. Ezzel négyre emelkedett a halottak száma. A többi, mintegy 40 sebesült közül tíznek olyan válságosra fordult az állapota, hogy kevés remény van életbenmaradásukra. A tűzoltóknak 18 óra tájban sikerült a tüzet megfékezni.

Az Alföldi Takarék bontásából

vas- és fa-portálok, liftek, falburkolat., falburkoló márvány és minden egyéb építési anyagok olcsón kaphatók. — Bontási iroda: BÁDOGOS UCCÁBAN.

Angol-francia flottatámogatást kap a szovjet a balti vizeken

Bonnet francia külügyminiszter tegnap este újabb utasításokat küldött Moszkvába Naggiar francia nagykövetnek. Ma újabb döntő jelentőségűnek hiresztelt tárgyalás lesz Molotov és az angol és francia megbizottak között. *Párisi politikai körökben most már biztosra veszik, hogy a hármas szövetségre irányuló tárgyalások pozitiv eredménnyel fejeződnek be.* A szerződés aláirására azonban csak 10—15 nap mulva kerül sor. Az angol és francia katonai bizottság csak a jövő hét végén utazik Moszkvába, hogy a vezérkarok közötti megbeszélést megkezdje. Ezek az utóbbi megbeszélések beavatott forrásból származó értesülések szerint a következő két kérdés körül csoportosulnak: *1. Az Oroszország által nyujtandó katonai segély Lengyelország és Románia megtámadtatása esetén. 2. Az Oroszországnak nyujtandó angol-francia tengerészeti támogatás a balti vizeken, ha ott válnék kritikussá a helyzet. Ezenkivül általános jellegü pontokat is megtárgyalnak, hogy az angol-francia és lengyel-orosz katonai együttmüködés gyakorlati alapjait megteremtsék.*

Mi történik Lengyelország vagy Románia elleni támadás esetén

A Moszkvába küldendő angol katonai küldöttség összeállitása folyamatban van. A küldöttségben mindhárom fegyvernem képviselői helyet foglalnak. A *Dail Telegraph* értesülése szerint a tervbevett moszkvai angol-francia-szovjet-orosz katonai megbeszélések első pontja annak a kérdésnek megvitatása lesz, hogy Anglia, Franciaország és Szovjet-Oroszország között milyen mértékü müszaki tisztcserét hajtsanak végre. Csak ezután kerül majd sor annak megvizsgálására, hogy *Szovjet-Oroszországnak egy Lengyelország, vagy Románia elleni támadás esetén milyen mértékü katonai segélyt kell nyujtania* és hogy a szovjet részéről a Keleti-tengeren milyen flottaintézkedéseket hajtsanak végre. A moszkvai angol és francia nagykövetekhez eljuttatott újabb utasitások alapján ma további tárgyalás lesz. A lapok egyébként szükségesnek tartják, hogy a leghatározottabb formában cáfolják azt a párisi jelentést, amely szerint *a moszkvai megegyezés máris létrejött volna.* A *News Chronicle* óva int a túlzott optimizmustól s megállapitja, hogy ezt a bizakodást hivatalosan sugalmazzák. A lap, amelynek jó kapcsolatai vannak a londoni szovjet követséghez, kijelenti, hogy londoni szovjetorosz körök nem osztják ezt a bizakodó vélekedést.

A házszabályrevizió terve a Ház különbizottsága elé kerül

A polgári ellenzék álláspontját tette magáévá a pártközi értekezlet

A képviselőház elnöksége csütörtökön délelőtt tizenegy órára pártközi értekezletet hivott egybe a házszabálymódosítások tárgyában. Az értekezleten, amelyen *Bobory György* képviselőházi alelnök elnökölt, *Irády Béla* országgyülési képviselő bejelentette, hogy a képviselőház pénteki ülésén indítványt szándékozik benyujtani azirányt, hogy a Ház külön bizottságot küldjön ki egy új házszabálytervezet megvitatására és előkészitésére.

A pártközi értekezlet a kérdést részletesen megvitatta.

Hubay Kálmán a szélsőjobboldal nevében ellenezte a revíziót.

Ezután *Rassay Károly* szólt a javaslathoz és azt elfogadhatatlannak minősitette. *Peyer Károly, Matolcsy Mátyás, Meizler Károly, Tildy Zoltán* és gróf *Zichy János* felszólalásai után *Irády Béla* és gróf *Teleki Pál* miniszterelnök válaszoltak az elhangzottakra. *Végül a pártközi konferencia egyhangúlag elhatározta, hogy parlamenti bizottságot küldenek ki a most érvényben lévő házszabályok megvizsgálására és az esetleges módositások előterjesztésére.*

Az ellenzéki szónokok helytelenitették, hogy a kormány kész házszabályjavaslattal lépett a pártközi konferencia elé. Hangoztatták, hogy a képviselőház által kiküldendő bizottság feladata megállapitani, vajjon elavulttá váltak-e a meglevő házszabályok és szükséges-e azoknak módositása.

Uj gyermekparalizises megbetegedesek Debrecenben

Két új gyermekparalizises megbetegedést jelentettek a tiszti főorvosi hivatalnak. Az egyiket a Kadarcs uccáról, a másikat a Csapókertből. Négy éven aluli kisgyermekek kapták meg a betegséget. Kiszállitották őket a gyermekklinikára.

A házakat a hatóság egészségügyi zárlat alá vette és megtették a szükséges intézkedéseket.

Vigszinház

Ma utoljára 16 éven felülieknek 2 sláger!

I. **Danielle Darrieux** vigjátéka:

Dédé

II. **Bob Baker** izgalmas filmje:

Fekete bandita

Vargha József iparügyi miniszter átvette a minisztérium vezetését

»Szeressétek a magyar ipart akkor és addig, mig magyar s csakis addig, mig magyar« — mondotta a tisztviselők üdvözlésére a miniszter

Tegnap délelőtt tiz órakor tette le a hivatali esküt a kormányzó kezébe *Varga József*, az új iparügyi miniszter. Az eskületétel ünnepélyes szertartásánál közreműködött gróf *Teleki Pál* miniszterelnök. Az eskületétel után a kormányzó úr őfőméltósága magánkihallgatáson fogadta Varga Józsefet.

Budapest, július 27. *Varga József* iparügyi miniszter csütörtök délelőtt átvette a miniszterium vezetését s ebből az alkalomból a minisztérium tisztviselőkara, valamint a tárcához tartozó intézetek és üzemek vezetői megjelentek előtte, hogy üdvözöljék. A tisztviselők nevében *Kádas Károly* államtitkár üdvözölte az új minisztert.

Varga József iparügyi miniszter megköszönte az üdvözlést, majd igy folytatta: Én a politikai élettől távol kifejtett munka következtében jutottam erre a helyre, amelyre sohasem pályáztam. Kérésem van hozzátok: *szeressétek a magyar ipart akkor és addig, mig magyar s csakis addig, mig magyar. Ez az ipar arra való, hogy a széles néprétegek elesettségén segitsen.* A fokozottabb jólétet ipar útján lehet elérni. Ma mindinkább az ipar vonalán halad előre a szociális gondolkodás és gondoskodás. Az ipar, amely régen csak arra volt alkalmas, hogy egyes ipari dinasztiákat teremtsen és főcélja talán az volt, hogy *egyesek az ipar révén nagy vagyonokat és jövedelmeket szerezzenek, világszerte megváltoztatja a felfogást s hivatását abban látja, hogy a széles néptömegek jobb megélhetését mozditja elő.*

— A Mindenható kegyelméből az ország olyan nyersanyagokkal, kincsekkel gazdagodott a területi gyarapodás következtében, amelyekkel, *ha félretéve minden személyi érdeket, igazán magyar érzéssel sáfárkodunk,* meg vagyok győződve, hogy fajtám, a magyarság, az egész magyar nemzet s annak minden becsületes hü fia számára eredményeket fogunk elérni. Nagy súlyt helyezek arra, hogy a miniszterium tisztviselőkarának minden egyes tagját *hozzám nemcsak a bizalom, hanem a belső meggyőződés és a barátság szálai fűzzék.* A magyar nép, amely ellenségeivel szemben is mindig gavallér volt, hálás lesz azoknak a tisztviselőknek, akik — s ezt most az elmúlt két és fél hónap alatt közelről láttam — *éjt nappallá tevő tárgyilagos és gyors munkával a széles néprétegek helyzetének javitására törekszenek. Az együttmüködésre, a szeretetre és a megértésre alapitom munkámat s ezt felétek gyakorolni fogom.*

A miniszter beszédét az egybegyülteket lelkes tapssal és éljenzéssel fogadták.

Megbántam amit tettem, nem akartam megölni

Drámai vallomást tett a férjgyilkos asszony

Nagy Ferencné 19 éves budapesti asszony szerdán este agyonlőtte férjét, Nagy Ferenc 26 éves női szabót. A fiatal asszony tegnap a rendőrségen drámai vallomást tett.

Elmondotta, hogy már régebben voltak kisebb-nagyobb nézeteltérések közte és férje között.

Szombaton ismét összeveszték, mert férje az ebédnél durván rátámadt, hogy miért töltötte meg lekvárral a palacsintát, mikor ő üresen szereti.

Ezután az incidens után elhatározta, hogy elválik férjétől. *Az események annyira megviselték idegzetét, hogy orvoshoz ment, aki receptet adott.* Férje nekitámadt ekkor is gúnyolódva, hogy csak szimulál, nines semmi baja, majd azt mondotta, hogy mutassa meg hát a receptet. Amikor benyult érte a szekrénybe, *hirtelen valami idegroham fogta el s maga se tudja hogyan, nem a receptet fogta meg, hanem a revolvert, mely a férje tulajdona volt.* Mikor férje belépett a szobába és meglátta kezében a revolvert, el akarta venni. *Dulakodni kezdtek s közben eldördült a pisztoly. Férje melléhez kapott, kilántorgott a műhelybe és ott hanyatvágódott.*

— *Megbántam, amit tettem, nem akartam megölni* — mondotta zokogva Nagy Ferencné vallomása végén.

A rendőrtiszt ekkor eléje tárta Nagynénak egyik barátnőjéhez irt levelét, melyben aprólékosan leirta, hogyan fog végezni férjével.

Kihallgatása végeztével letartóztatták szándékos emberölés vétségével vádolva.

Méhészek

Műlép

Nagybani raktár, Hazta méhviaszból

Kilója 4·30 P.

FŐRAKTÁR:

Kontsek Géza

kereskedelmi r.t.

Kossuth ucca

— **Románia egymilliárdos külföldi megrendelést tesz** külföldi gyárakban mezőgazdasági gépek szállitására. Az egymilliárdos leies rendelést a román kormány gazdasági bizottsága szerdai ülésén rendelte el.

AZ EVEZÉS minden izmát megmozgatja, étvágyát fokozza, munkakedvét növelik.

Ünnepélyesen fogadták a debreceni hadtest új parancsnokát vitéz dési Bajnóczy József tábornokot

Csütörtökön délelőtt 11 óra előtt felvonult egy díszszázad a Kistemplom elé zenekarral az élén. Várták a debreceni 6. hadtest parancsnokát, vitéz dési Bajnóczy József tábornokot, aki 11 órára jelezte érkezését autóval Budapest felől.

Az új hadtestparancsnok fogadtatására megjelent a tisztiküldöttségen kívül a vitézek csoportja is. Ott volt vitéz *Berényi* István ny. tábornok, a hajdúmegyei vitézek kapitánya, vitéz *Hadházy* Dezső a debreceni vitézi hadnagy és a vitézek társadalmi bizottsága részéről vitéz *Fejér* István. Az egyház részéről dr *Lindenberger* János apostoli kormányzó, a vármegye részéről *Rásó* István alispán jelent meg. A tisztikar tagjainak sorából ott láttuk vitéz *Gyimessy* Ernő tábornokot, *Lemberkovits* Alajos ezredest, *Ibrányi* Mihály, vitéz *Bottka* Zoltán vezérkari ezredeseket segédtisztjeikkel. A díszszakaszt *Fritz* Pál százados vezette. A rendőrség az útvonalat lezáratta, a forgalmat átterelték a főútról, míg az ünnepélyes fogadtatás megtörtént. A rendőrség részéről jelen volt a fogadtatáson *Lám* Dezső főkapitányhelyettes és vitéz *Boskó* Mihály főparancsnok.

Pontosan 11 órakor felharsant a kürtjel, mely jelezte, hogy a hadtestparancsnok autója közeledik a Széchenyi utcán. Vitéz dési *Bajnóczy* József tábornok fürgén ugrott ki a hatalmas autóból és fogadta a díszszázad előtt a jelentkezéseket, majd ellépett a sorfal előtt és kezet fogott a várakozó küldöttség valamennyi tagjaival. A hadtestparancsnokot a vitézek nevében néhány meleg szóval vitéz *Berényi* István köszöntötte.

A bemutatkozások után a hadtestparancsnok és kísérete a városháza elé vonult és ott nézte végig a katonaság elvonulását. Szemle után autójába ült és a Péterfia utcai laktanyába ment.

Vitéz dési *Bajnóczy* József igen k[illegible]ki m[illegible]t a fővárosból a debreceni hadtest élére. Budapesten a törzstiszti tanfolyamnak volt vezetője. Debrecenben nem régen szolgált, visszatérését nagy örömmel fogadták.

Sziven akarta magát lőni, de revolvere elromlott s ekkor felvágta ereit Horváth Árpád, a Csokonai színház igazgatója

Az öngyilkossági kísérlet előtt riportotírt tragédiájáról a debreceni színigazgató

Megdöbbentően **bizarr körülmények között kísérelt meg öngyilkosságot csütörtök éjszaka Horváth Árpád, a debreceni Csokonai-színház igazgatója.** Az életunt művészember sötét, kétségbeesett terve mögött **sorozatos családok és kudarcok állanak, melyek Horváth Árpád debreceni színigazgatásának három esztendejét végigkísérték.** Nem titok, hogy Horváth Árpádnak súlyos adósságai gyültek össze a színigazgatása alatt történt ráfizetésekből s most, mikor **nyilvánosságra került, hogy a hivatalos körök az ő személyét számításba sem vették a staggione-rendszer kapcsán, egyszerre megrohanták hitelezői és ez robbantotta ki a tragikus öngyilkossági kísérletet.**

Az öngyilkos kézirata

Csütörtökön éjszaka egyik budapesti lap portásának **Horváth Árpád vastag borítékot adott át** egy ujságíró címére azzal, hogy a levelet reggel kézbesítse.

Másnap reggel az ujságíró át is vette a levelet, melyben Horváth Árpád bejelenti a lap szerkesztőségének, hogy mellékeli a nap riportanyagát.

— Ne higyjék, kérem, — írja —, hogy az valami teátrális mű, vagy mókaöngyilkosság. A nyilvánosságra azért van szükségem, mert ilyenkor sokat fecsegnek, kombinálnak összevissza . . .

A levél mellé több oldalas kézirat volt mellékelve. **Ugy a levél, mint a riport kézirata a debreceni Csokonai-színház igazgatóságának levélpapírján íródott s a következőképpen kezdődött:**

— „Ma reggel hét és nyolc óra között a „Continental" szálloda 412-es szobájában öngyilkos lett Horváth Árpád, a Nemzeti Színház nyugalmazott főrendezője, a debreceni Csokonai-színház igazgatója. A 412-es szobához tartozó fürdőszobában fekve találtak rá, amikor a személyzetnek feltűnt, hogy a hetek óta Pesten tartózkodó és mostanában mindig reggel hét órakor kelő igazgató még mindig nem hagyta el szobáját. Az öngyilkosság 6.35-ös Steyer-Piper revolverrel történt, mely az öngyilkos saját tulajdona. A golyó szivtáji irányban hatolt be és azonnali halált okozott. Az öngyilkos szobájában a rendőrségnek, feleségének, sógorának és néhány barátjának címzett búcsúleveleket találtak."

A levél elolvasása után nyomban telefonáltak a szállodába, közölve, hogy Horváth Árpáddal valami baj történt, keressék fel a szobájában . . .

Vértócsában találták meg Horváth Árpád színigazgatót

A személyzet nyomban behatolt a 412-es szobába s

a fürdőszoba padlóján egy lepedőn fekve, vértől borítva találták Horváth Árpádot. Gyorsan elkötötték Horváth Árpád mindkét karját, melyekből még akkor is vastag sugárban bugyogott a vér.

Az történt, hogy

a direktor revolvere elromlott és nem tudta elsütni. Erre az életunt férfi felvágta az ereit.

A szálloda portása telefonált a mentőknek, akik percek alatt a helyszínre robogtak.

A búcsúlevelek sora

A hotelszoba fogasán ott függött **a Csokonai-színház utolsó plakátja, melyben búcsút mond a színigazgató a város közönségének. Az asztalon búcsúlevelek hevertek, számozva, sorrendben. Az első számú búcsúlevél özv. Horváth Árpádné, született Neményi Lili Debrecen, vagy Budapest címzéssel feküdt az asztalon.** Azután Pethes Sándor, a Nemzeti Színház tagja, Dinnyés Lajos v. országgyűlési képviselő, továbbá Chikán Béla pestszenterzsébeti polgármester, dr Hevesi Sándor, Gyergyai-Szegő Albert, Kiss Ferenc, a Színművészeti Kamara elnöke, Daróczy József, Boros Zoltán és báró Petrievich-Horváth Ferencné címére volt írva búcsúlevél. Mindegyik búcsúlevelen egy-egy szám.

Bent a fürdőszobában pedig halálsápadtan a nagy vérveszteségtől, eszméletlenül hevert a földön a debreceni színház igazgatója. Mellette a földön egy nagy cédula kusza, ideges sorokkal:

„Az a hülye revolver csütörtököt mondott, azért vágtam fel ereimet."

A vértócsában pedig, a karja mellett ott feküdt a töltött revolver, mely a drámai pillanatban nem engedelmeskedett gazdájának.

Egy külön lapon még a következő írás volt:

— Kérem, ne csináljanak semmi lármát, hogy a szálloda lakóit ne zavarják fel. A portás jelentse a halálesetet a rendőrségnek. Kérem a hozzátartozóimat, adjanak borravalót a személyzetnek.

— Kérem, hogy a morguet lehetőleg mellőzzék. Nem kell boncoini, csak a sebhelyet alkohollal tisztítani. Az aktus előtt fürödtem. A tropikál ruhámba öltöztessenek. Vigyenek egyenesen a ravatalra.

Az öngyilkossági kísérlet oka

A megérkezett mentőorvos **eszméletre téritette Horváth Árpádot.** Az orvos megkérdezte a halálsápadt direktortól:

— Mit csinált még magával?

— **A revolver** — mondotta Horváth Árpád, — **aztán ismét elvesztette eszméletét.** A mentők hordágyra tették, levitték kocsijukhoz s kórházba szállították.

Horváth Árpád tragédiája voltaképpen ott kezdődött, amikor kénytelen volt a Nemzeti Színháztól 13 évi működés után megválni. Három évvel ezelőtt megkapta a debreceni színházat és nagy ambicióval igyekezett megvalósítani kedvenc tervét: a kolozsvári Nemzeti Színházhoz hasonló, utánpótlást nevelő színházat akart Debrecenben csinálni. Ez részben sikerült is, tíz színészét szerződtették a fővárosi

Kék róka . . .
asszony . . .
szerelem . . .
titok . . .

Járt-e Cecil a Török uccában és kinél volt?

Aki tudja, mondja meg, ha látta ma este a Kék rókát a Csokonai színházban.

Hungária filmszinház

Ma utoljára a bombaműsor:

1. A Haerdy gyerek esete a szerelemmel

Fősz.: MICKEY ROONEY

és

2. A nagyváros

Luise Rainer és Spencer Tracy nagyszerű alakításával. Előadások d. u. 6 és 9 órától folytatólag!

Az Apollóban

MA ELŐSZÖR délután 5, 7, 9 órakor, az artista élet mosolya és könnye filmen:

CIRKUSZ BARLAY

Szereplők: Hans Albers, Francoise Rosay, Camilla Horn stb.

ÉRDEKES, IZGALMAS!

színházak két év alatt. Azonban szinte igazgatásának első félévétől kezdve anyagi gondok akadályozták munkájában. Ezek az adósságok az elmúlt szezonban, amikor a zsidó bérlőket elvesztette, hosszú légvédelmi sötétítés és egyéb gondok az egész évet válságban tartották, egyre súlyosabbak lettek. Önállósítási segélyt kért, de ez sem sikerült, pedig hivatkozott rá, hogy 97.000 pengőt fizetett rá színigazgatására.

„Nem volt pénzem, hogy tartozásaimat rendezzem"

— Július elején bizalmasan értesültem, hogy a stagione igazgatók közt nem terjesztettek fel koncessziót. Ennek azonnali következménye volt, hogy **hitelezőim megrohantak nyári állomásomon, Sátoraljaújhelyen, ahol amúgy is legnagyobb küzdelem volt az életünk.**

— Viszont a jövőévi ruhatári és egyéb bérelőlegekből éppen a stagione évsorból való kimaradásom miatt nem lehetett újabb gazdasági erőforrásokat meríteni. Nem volt koncesszió-biztosításom jövőre, amiből éhes színészeimnek kenyeret, pénzt teremtsek és nem volt pénzem, hogy tartozásom rendezésével koncessziómat biztosíthassam.

— Ugy látszik, hivatásomat lehetetlen ma folytatni. Szerettem volna tanítani, hiszen magam is tanár voltam, anyai ágon pedig nagyenyedi tanárnemzedék leszármazottja vagyok. — Nincs hajlamom az üldözési mániára, jobb félreállanom a hangosak és törtetők cavalcadeja elől — fejezte be búcsúlevelét **Horváth Árpád.**

A mentők **Horváth Árpádot** a Bakay klinikára, majd kezelés után a szállodájába vitték vissza, ahol már saját lábán ment szobájába . . .

— Sajnos, — mondotta Horváth Árpád a mentőorvosnak — most már az egész dolog a komikumba hajlik . . . Remek revolverem volt . . . Csak a patronok voltak nedvesek.

Horváth Árpád ezután rendőr kíséretében a rendőrség életvédelmi osztályára ment kihallgatásra.

LEGUJABB

Bogumin, július 27. Lengyel TI: A legutóbbi napok óriási felhőszakadásai folyamán csütörtökre virradó éjjel Bogumin környékén az Odera átlépte a védőgátakat és több községet elöntött. Csütörtökön reggel 5 óra tájban az Olsa folyó és az Odera egyéb mellékfolyói is kiléptek medrükből. Mintegy száz lakóház, 3000 hektár terület és Bogumin két külvárosának negyede került víz alá.

*

London, július 27. Az alsóházban a napirendi bejelentés során közölte *Chamberlain,* hogy szerdán javasolni fogja, hogy a Ház pénteken napolja el üléseit nyári szabadságra. Sir Archibald Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezére: *Minthogy a külföldön ugylátszik súlyos események lehetősége fenyeget, nem kívánatos, hogy a Ház hosszabb időre elszéledjen.* Nem volna-e lehetséges, hogy egyhúzamban csak 2—3 hétre napolja el ülésezését a parlament?

Chamberlain: Nincs okunk feltenni, hogy a súlyos események, ha egyáltalán bekövetkeznének, éppen három hét mulva történjenek. Egyetlen észszerű eljárás az, hogy a kormány figyeli az eseményeket s ha fontos változást tervez a kormány külpolitikájában, ez alkalom lenne a Ház összehívására.

ERŐ, egészség a nagyerdei strandi

Vasárnap nyilik meg a gödöllői Pax-Ting

Budapest, július 27. A Pax Ting megnyitó ünnepélye vasárnap délután négy órakor kezdődik a Himnusszal, majd a Pax Ting táborserege hódoló felvonulást rendez a kormányzó és felesége előtt. Ezután a kormányzó szemlét tart a csapatok felett és megnyitó szózatot intéz a leánycserkészekhez. Ezt követően Anna királyi hercegasszony mint a Magyar Cserkész-leányszövetség védőasszonya és a Pax Ting tábor fővédnöke üdvözli a táborozókat. Utána Gusztáv Adolf svéd királyi herceg tolmácsolja a cserkészek világszövetségének köszöntését. Beszédet mond gróf *Teleki Pál* miniszterelnök, a Magyar Cserkészszövetség főcserkésze. A Magyar Cserkészszövetség nevében Lindmayer Antonia országos elnök megköszöni az üdvözléseket, majd a Himnuszt játsza az Országos Postás Zenekar. Ezután következik a Pax Ting táborozás magyar és külföldi résztvevő csoportjainak nemzeti bemutatója.

Amerikai zeneszerzőnő a Hortobágyon

Grace Becker amerikai zeneszerzőnő járt itt a napokban és tanulmányozta Debrecen jellegzetességeit, majd a Hortobágyra ment ki, hogy megismerkedjen az ottani néprajzi dolgokkal és az összes magyarországi benyomásait hazájába visszatérve, könyvalakban kiadja. Elutazásakor arra kértük, írja meg benyomásait, melyeket a Hortobágyon szerez. Grace Becker kirándulásáról a következőket írta:

Ritkán fordul elő az ember életében, hogyha körülnéz a világban azt lássa, hogy a horizont hatalmas, tökéletes kört képez, amelynek a közepén az ember csak egy kis pont. Az óceánon és a síkságokon lehet látni így a körvonalat, ahol a föld és az ég, vagy a víz és az ég összeér. Másutt mindenütt hegyek, dombok, vagy épületek törik meg az ég szabad vonalát.

— Ott álltam a Hortobágyon és bámultam az óriási síkságot. Sokan azt mondják, a síkság az semmi, ott nincs mit látni, akár észak, dél, kelet vagy nyugat felé néz is az ember. Szerintem ez a nagyszerű és a csodálatos, hogy ilyen messzire lehet ellátni bármely irányban. Tiszteletet és az örökkévalóság érzését keltette fel bennem a Hortobágy pusztának mérhetetlen távlata. Évszázadokon át városok épülnek, városok tűnnek el, de a síkságok örökké megmaradnak.

— Szerencsés voltam, mert azon a napon, amikor a Hortobágyon jártam, kitűnően lehetett látni a délibábot. Mindenütt, amerre egy fa, vagy egy juhászkunyhó volt a távolban, a horizont úgy látszott, mintha tó, vagy nagy állóvíz, folyó ezüst hullámai csillogtak volna a napfényben. Vezetőnk biztosított róla, hogy ott egyáltalában nincs víz, ez csak a délibáb játéka. Eszembe jutott, amit régen hallottam hazám első úttörőiről, akik látták a délibábot útközben, amíg átjutottak a hatalmas amerikai kontinensen, hogy Californiába érjenek, ahol olyan sok aranyat találtak. Útjuk több napig tartott, amíg átjöttek a nyugati sivatagon és síkságokon és részben lóháton, részben fedett kocsikon utaztak. Sok ember és állat elpusztult a vízhiány miatt. Némelykor ragyogó tavakat véltek látni a fáradt emberek megfeszített utolsó erejükkel rohantak a vélt víz felé, amelynek megpillantása új életerőt öntött belé jük. De amint a közelébe értek, a víz eltűnt és egy csepp sem maradt, amellyel szomjukat csillapíthatták volna. Becsapta őket ez a természeti tüneméný, a délibáb.

A Hortobágyon először láttam az igazi magyar cowboyokat, a csikósokat. Három csikóssal beszélgettünk. Egy nagy gémes kútnál álltak, amely körül lovak és ökörcsordák legeltek. Sok fiatal csikó volt ott az anyja mellett (Grace Becker lóbabáknak, horsebaby-nek nevezte a kis csikókat), beszéltem is a kis csikókhoz, de miután nem értettek angolul, hát nem válaszoltak.

Nagyon szépek a hortobágyi bikák. Először féltem közel menni hozzájuk, mert piros ruha volt rajtam és Amerikában úgy tartják, hogy a piros szín megvadítja a bikákat. Vezetőnk megnyugtatott, hogy ez csak mese. És valóban ezek a bikák rendkívül szelidek, mondhatnám félénkek voltak.

Micsoda meglepetést jelentett számomra, amikor a szép, zöld földekre értünk. Álmomban sem gondoltam arra, hogy július közepén zöld vetést látok majd a Hortobágyon! Milyen csodákat képes a tudomány véghez vinni. Lehetséges, hogyha néhány év mulva ismét Magyarországra jövök, sok száz hold rizsföldet találok a Hortobágyon.

— Meglátogattuk a számadót is hárem szobás házában. Láttam a lakásban egy Singer varrógépet és ez eszembe juttatta, hogy milyen kicsi a világ, hiszen az én hazámban, San Franciscoban, hétezer mérföldre innen, ugyanezt használják. A házacska helyes és ragyogóan tiszta volt. A konyhában mindent színes, cifra papír szegélyezett. A »hűvös szobában« kellemesen hűvös volt. Örültem, hogy néhány percet ott tölthettem és nem kint a forró napon.

— Délben a csárdában ebédeltünk, élveztük a jó ételt és italt, valamint a cigánymuzsikát. Majd egy csikós jött be, aki több vendéghölggyel táncolt. Biztos vagyok benne, hogy a hölgyek sohasem jártak még csárdást azelőtt, de a csikós sebesen forgatta táncosnőit és szívből kurjongatott hozzá. Igazán nagyon érdekes volt ezt a jelenetet látni és hallani.

— A csárda múzeumában gyönyörű, kitömött madarakat láttunk, közöttük számos olyan is akadt, amilyet azelőtt sohasem láttam. Már az út mentén is sok gólya, daru sétált a pusztán, a vízállások mellett pedig még halászást is láthattunk.

— Van a Hortobágyon egy nagy istálló, ahol kb. 30 telivér lovat találtunk, a gerendákon pedig sok fecskefészkek. Jöttek a fecskék az eresz alá. Az egyik fészekből öt kicsi fecskefióka bámult a világba, míg az anyjuk izgatottan repdesett körülöttük.

Ha az összes benyomásaimat leírnám, sok oldalt tenne ki. Mindig emlékezni fogok a Hortobágyra és talán majd a zajos Newyork és San Francisco felhőkarcolói és embertömegei közepette be fogom húnyni a szemem és emlékezetemben ismét látom a Hortobágy puszta végtelen, szabad területét.

Grace Becker

— **Bélféregüzőkúrák megindításánál** egy-két pohár természetes „**Ferenc József**" keserűvíz, mint gyorsan, biztosan és igen alaposan ható hashajtó, régi idők óta egész kitünően bevált! **Kérdezze meg orvosát!**

Az amerikai magyarok vendégül láták a várost

Az amerikai magyarok tegnap délután megtekintették a város nevezetességeit. Este vacsora volt az Arany Bikában, melynek egyik érdekessége volt, hogy ezen az amerikai Verhovay-csoport látta vendégül Debrecen város meghivottait.

Az amerikai magyarokat az Arany Bika ízletes, magyaros vacsorája után dr Kupinszky Sándor tanácsnok köszöntötte a város nevében. Üdvözölte őket, akik **messze idegenben megbecsülést szereztek a magyar névnek. Mi Önöket magunkénak valljuk — mondotta — és mint az újjá, ismét naggyá épülő Magyarország építésén munkálkodókat tekintjük. A hosszú távollét nem gyöngítette az érzelmeket s erőforrás ez a látogatás, hogy ne homályosodjék az óhaza iránti szeretet és ragaszkodás.**

Kun Bertalan, a Verhovay Egyesület igazgatója válaszolt szép beszédben, meleg szavakban köszönte meg a testvéri szeretetet sugárzó fogadtatást. *Debrecenben, ebben a gyönyörű városban, mely 400 éves Kollégiumával és az új idők alkotását hirdető, a világ legszebb fürdőjével a magyar akarat diadalmas csodáit találták az óhazába visszajött magyarok, akik valamikor nem egy életre mentek ki, csak pár évre, mert a sors kényszerítette őket, hogy nagyobb darab kenyeret keressenek családjuknak s visszatérve pár év mulva egy kis földet vehessenek a magyar rögből.* Közben azonban kitört a háború, Magyarországot megcsonkították, nagyrészük megszállt területre való, ahol idegen uralom alá kellett volna térni. Inkább Amerikában maradtak s gyermekeik szemébe, lelkébe ültették át a magyar szívet, lelket. Az életben angolul beszélnek, de az asztaloknál, oda haza csak magyarul.

Ezután meghatott hangon mondta el Kun Bertalan, hogy 33 éve hagyta el Csapot, amikor kivándorolt és elhatározta, hogy míg az ismét magyar föld nem lesz, addig nem tér vissza. *Az Isten most megengedte ezt a visszatérést és ő meghatottan csókolta meg a hazai rögöt.*

Kovássy Kálmánné megkapó szavak kíséretében egy csokor virágot osztott szét az amerikai magyar hölgyek között. A társaság a késő esti órákig maradt együtt. Ma délelőtt megkoszorúzák a Kossuth-szobrot az amerikai magyarok, aztán a Hortobágyra rándulnak ki s onnan a Felvidékre mennek.

Az új iparügyi államtitkár: Kádas Károly dr

Budapest, július 27. (MTI.) *A kormányzó az iparügyi miniszter előterjesztésére dr Kádas Károly miniszteri osztályfőnököt államtitkárrá kinevezte.*

Életrajza: 1888-ban született Aradon. Római katolikus vallású, családos. Középiskolai tanulmányait elvégezve, 1912-ben a budapesti tudományegyetem államtudori oklevelet szerzett. Állami szolgálatát 1910-ben kezdte meg a Központi Statisztikai Hivatalnál. 1928-ban szolgálattételre a közgazdasági miniszter mellé, majd 1929-ben a kereskedelmi miniszteriumba rendelték be. A kereskedelmi és iparügyi miniszterium szétválasztásakor az iparügyi miniszterium létszámába miniszteri tanácsossá, majd 1938-ban miniszteri osztályfőnökké nevezteték ki.

A Felvidéki Tanfolyam záróünnepélye

A záróünnepélyen megjelent Jaross Andor miniszter és a kultuszkormány képviseletében dr Kósza Kálmán miniszteri osztályfőnök

Tegnap délelőtt 10 órakor ünnepihangulatban gyült össze a Felvidéki Tanfolyam közel háromszáz hallgatója, hogy ünnepélyes keretek között mondjon búcsút a debreceni Egyetemnek, a városnak és a tanfolyam vezetőségének azért a sok jóért, melyben itt részesítették a visszatért testvéreket.

Eljött erre a búcsú ünnepélyre **Jaross** Andor felvidéki miniszter is, **de ott láttuk a város polgári és katonai előkelőségeit** is az ünnepélyen: **Lossonczy** István főispánt, **dr Kiss** József főigazgatót, **Lám** Dezső főkapitányt, az Egyetem és intézmények kiküldötteit, képviselőit.

„A magyar nemzet nem helyezkedhet többé a gyűlölködés álláspontjára, de arra sem, hogy vérségi alapon rendezkedjék be Szent István országába"

Az ünnepélyt a Nemzeti Hiszekegy vezette be, majd **dr Rugonfalvy Kiss** István egyetemi ny. r. tanár, a Rector Magnificus képviselője nyitotta meg az ünnepélyt és mondott oly tanulmányszámba menő beszédet, melyre minden jó magyar embernek fel kellett figyelnie. Rákóczi Ferenc egykori dénárjával kezdte a beszédét, melyen három veszta szűz élesztgeti a haza oltárán a tüzet. Az a három tüzet élesztgető vesztaszűz a vallási ellentétek kiküszöbölését jelentette, ma azonban mienkünk

annak a gyülöletnek kiégetését kell megkezdeni, melyet a huszadik század égetett bele a lelkekbe.

Sok vihart láttunk, de ezek a viharok nem multak el tanulás nélkül felettünk, — mondotta a továbbiakban Rugonfalvy Kiss professzor, — így a többi között rájöttünk arra, hogy

van a vértörvénynél szorosabb, erősebb kötelék, mely minket magyarokat összefűz, mert a magyar nemzet nem helyezkedhet többé a gyülölködés álláspontjára, de arra sem, hogy vérségi alapon rendezkedjék be Szent István országában,

mert nem akarjuk kizárni idegen ajkú testvéreinket.

A magyar nemzetiségi gondolat magasabbrendű fogalom, szent, nagy eszme, mely magába foglalja faji öntudata sérelme nélkül mindazokat, akik hajlandók beleolvadni minden fenntartás nélkül a magyar haza gondolatába.

Mi nyiltan hirdetjük az évezred óta fennálló hatalmas vérkeveredésünket, mely fizikumunkban, lelkünkben egyformán érezteti hatását, de a magyar mindig hozzá méltó népekkel keveredett, amint azt rólunk angolok, franciák, olaszok elismerték, ha megismertek bennünket, hogy mennyi rokon vonás van bennünk belőlük, s ha nem angolok, franciák, olaszok volnának, hát magyarok szeretnének lenni. Aztán élnek velünk olyan népek évszázadok óta, akik nem olvadtak közénk, mégis testvéri érzés fűti őket is, erre példa ez a tanfolyam, melyről rosszúl gondolták azok, akik elfogultak voltak, hogy itt holmi magyarizálási folyamat indult meg.

Nekünk erre szükségünk nincs, mert a politikai magyar nemzet tagja lehet mindenki fajra való tekintet nélkül, ha jóindulat vezeti a hazával szemben.

Egyet azonban ne felejtsen el senki, azt, hogy büntetés nélkül nem lehet ez ellen a haza ellen vétení!..

Méltatja a tanfolyam értékét, jelentőségét, köszönti a megjelent felvidéki minisztert, Jaross Andort, majd dr **Kósa** Kálmánt, aki a kultusz kormányt képviseli.

Most nagy taps között **Jaross** Andor felvidéki miniszter állott fel szólásra és mindenek előtt **tolmácsolta Teleki Pál gróf miniszterelnök üdvözletét,** aki nem tudott politikai elfoglaltsága miatt eljönni, majd rátért, hogy annak idején nem tudott eljönni a megnyitó ünnepre ő se, de ezt nem is bánja, mert legalább most az eredményt látván, külön örvendezhet annak, hogy milyen sikere volt ennek a tanfolyamnak. Most közel egy órás beszéd keretében visszapillantást tett Jaross miniszter az elmúlt húsz esztendőre, első sorban azokra az évekre, melyeket kisebségi sorsban töltöttek el a felvidéki magyarok a csehek igájában.

Összehasonlította a felvidéki megszállás alatt élő magyarokat a trianoni magyar lelkiséggel és arra a megállapításra jutott, hogy az elmúlt húsz esztendő minden

magyarnak a Gondviselés különös gondjából szükséges volt, hogy egymásra találjunk, hogy közösen dolgozhassunk hazánk jövőjéért.

Ennek a tanfolyamnak is az a célja, hogy megmutassa a Felvidékről visszatért magyarságnak és velünk testvéri békében élő ruténeknek, szlovákoknak, hogy mit fejlődött húsz esztendő alatt ez a lovagias, vendégszerető, de nem utolsó helyen a tudomány terén is nagy szerepet játszó nemzet. Itt építő, tervező, alkotó munka folyt, melyet nekünk nem volt alkalmunk figyelemmel kisérni, tanulmányozni, mindezzel lépést tartani.

éppen ezért az ilyen tanfolyamok hivatottak arra, hogy pótolhassák mindazt a visszatért testvérek, amit hibájukon kivül elmúlasztottak. Pótolnunk kell azt, amit a multban nem tanulhattunk meg,

— mondotta többi között. Majd igen szépen fejtegette, hogy milyen áldozatos munkával találták meg a megszállás, elnyomás alatt egymás kezét és lelkét, hogy hullottak le a válaszfalak magyar és magyar között és nem társadalmi rendek szerint tagozódott a társadalom, hanem eggyé kovácsolódott, eggyé olvadt abban a gondolatban, hogy mindannyian magyarok voltak, s ebben elsősorban nagy része volt a lerongyolódott, elproletáriosodott szegény magyar néprétegnek. De ott volt a tanár, a tanító, a kis hivatalnok, akik összeszorított foggal tanították az idegen nyelvet, de lélekben megmaradtak magyarnak! Érdekes szint vetett fel Jaross miniszter a csehekről, akik a huszas évek elején egységesen összetartó nemzetet alkottak, akiktől a jót megtanulták a magyarok is, de mikor teltek az évek, osztályokra omlott a cseh társadalom s ez készítette elő az összeomlást!

Aztán a magyar közösségi gondolatot fejtegette, mely

szerint hazájának hű fia mindenki, aki hajlandó testi és lelki kincseit, értékeit adni a magyar hazáért, feláldozni a közösség oltárán.

Ezt az utat mutatta meg ez a tanfolyam, mert látták nemesak magyar, de szlovák és ruszin testvéreink is, hogy érdemes megismerni a magyar kultúra kincseit, javait. Minden hallgató, felvidéki magyar nevében köszönetet mondott a szíves munkáért, barátságért, vendégszeretetért.

Az amerikai magyarok második generációjának csoportja az Arany Bika halljában.

Holnap este

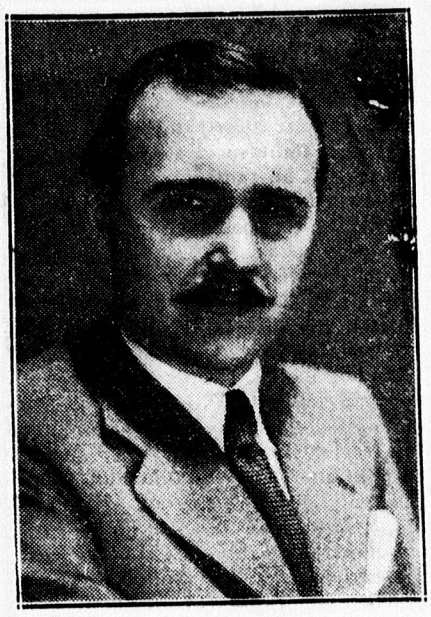

Bors István

Előre váltson „ketten egy jegyet".

Dr *Kósa Kálmán* miniszteri osztályfőnök a kultuszkormány és miniszter nevében mondott szép beszédben köszönetet a tanfolyam vezetőségének, a városnak, hogy ilyen emlékezetes, sikeres volt a tanfolyam. *Pásztor Mihály* tanár igen hatásos, szép felépítésű beszédben tolmácsolta a tanfolyam hallgatóinak lelkes szeretetét, búcsúját, mely el nem múló emléket adott minden itt volt felvidéki testvérnek.

Végül dr *Hankiss János* egyetemi tanár, a tanfolyam igazgatója mondott zárószót, hangoztatván, hogy azok, akik itt előadtak és hallgattak, a nagy magyar testvériségben találkoznak mindig a debreceni városi címer örök magyar szimbólumában.

A lelkes hangulatú szép ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget, melyet a Tisza István Dalkör adott elő.

Marólúgot ivott, majd felakasztotta magát

A debreceni ügyészségnek jelenteték az egyeki csendőrök, hogy halva találták lakása kamrájában egy szegre akasztva **Mészáros** Kálmán 34 éves nős földmívest. A nyomozás során azt állapitották meg, hogy öngyilkosság történt. A földmíves előbb marólúgot ivott és azután csinált kötélhurkot és akasztotta fel magát a szegre.

A csendőri kihallgatások során még nem tudták tisztázni, hogy miért lett öngyilkos Mészáros Kálmán. A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Légoltalmi tudnivalók

Hogyan védjük lakóházunkat légitámadás ellen?

Irta: NAGY JÓZSEF

(Folytatás.)

A házak légoltalmában az üzletek személyzete épúgy, mint a ház többi lakói ölt tartózkodásuk idejében cselekvő szerepet kötelesek vállalni.

A ház, (házcsoport) őrség megszervezéséről, felállításáról stb. a 88.000—1939. Igv. H. M. rendelet 31. §-a intézkedik és a következőket rendeli el:

(1) A III. csoportba tartozó építmények (lakóházak, házcsoportok) légoltalmi végrehajtó szervezete céljaira az építmények légvédelmi szolgálatra kötelezett lakóiból és az állandóan ott foglalkoztató vagy foglkoztatott személyekből ház-, illetőleg házcsoport légoltalmi őrséget kell felállítani. Állandóan foglalkoztató, vagy foglalkoztatott személyeknek a jelen rendelet szempontjából azt a munkaadót vagy munkavállalót kell tekinteni, aki munkanaponként, akár megszakítással is, rendszerint legalább öt órán át az építményben, vagy annak közvetlen közelében tartózkodik. A légoltalmi őrséget tartalékokkal úgy kell kiegészíteni, hogy az bármikor kellő erővel rendelkezésre álljon.

(2) Általában oly építményekben (lakóházakban), amelyekben a lakók száma a huszat meghaladja, házlégoltalmi őrséget, ahol húsznál kevesebb a lakók száma, ott a közvetlenül szomszédos lakóházaknak közösen házcsoport légoltalmi őrséget kell szervezni, felszerelni és kiképezni.

(3) A légoltalmat közösen végrehajtó házcsoportokat a Légoltalmi Liga csoportelnökének javaslatára, a város légoltalmi parancsnokának és a város tűzoltósága vezetőinek meghallgatása után a polgármester jelöli ki.

(4) A ház (házcsoport) légoltalmi őrségek kiképzésének irányítását és ellenőrzését a város hatósági légoltalmi parancsnokának irányítása mellett a hatósági légoltalmi végrehajtó szervezetének megfelelő közegei és a Légoltalmi Ligának a légoltalmi vezető által külön kijelölt közegei végzik.

A ház, házcsoport légoltalmi őrség feladata a lakóházon (házcsoporton) belül légitámadás esetén a károk, veszedelmek kiküszöbölése, helyreállítása, a tüzek csirájában való elfojtása, a sérültek ápolása, az egyszerűbb műszaki, gázvédelmi munkálatok elvégzése, a lakók vagyonának megőrzése, a vakrémület elfojtása.

A ház (házcsoport) őrség áll: a ház, (házcsoport) légoltalmi őrség parancsnokból, helyettesből (óvóhelyparancsnok), tűzoltó, egészségügyi, műszaki és gázvédelmi közegekből és küldöncökből.

A tűzoltók feladata a lakóházban tüzek keletkezésének megakadályozása, a keletkezett tüzek oltása, a tüzek továterjedésének megszabályozása. Az egészségügyi közegek feladata a sérültek részére elsősegítséget nyujtani. A gázvédelmi közegek felderítik a gázzal fertőzött területeket, azokat gázmentesítik.

Az óvóhely parancsnoka a házőrség helyettes parancsnoka, kinek kötelessége légitámadás alatt az óvóhelyen tartózkodók között a rendet, fegyelmet fenntartani, a vakrémületet letörni s az őrség parancsnokának rendelkezéseit az óvóhelyen végrehajtani.

Az őrségnek személyi és szakfelszereléssel kell rendelkeznie.

Az őrség személyi felszerelése 1—1 gázálarc, 1—1 sisak, 1—1 vízhatlan munkaruha, 1—1 pár cipő (vagy vízhatlan talpú cipő) 2—2 gázsebcsomag, sebkötöző csomag 1—1 villany kézilámpa, 1—1 karszalag.

(Folytatása következik.)

Kishirdetések

Vásároljon debreceni kereskedőnél, dolgoztasson debreceni iparosnál!

Egyszeri közzétételi díj 2·— pengő.

WERNER nyári olcsóságai

Szalmakalap 1·80 — Nyakkendő 1·20
Rövidujju ing 3·90 — Tropikal ing 3·—
Divat öv —·98 — Sokni —·68

Saját készítményű nap és **ESERNYOK** legolcsóbban **Esernyőszalonból** PIAC U. 77. Javit, athúz, alakit.

Hölgy- és úrifodrászatomat megnagyobbítva és modernül berendezve áthelyeztem **SAS UCCA 2 ALA.** Kérem a szives pártfogást **Boczán Sándor fodrász.**

Díszzászló urasztalteritő magyaros kézimunka készités előrajzolás csak **Szent Anna u. 10.** Pikó László kézimunkaipar

48·- pengős rádió előjegyezhető: 2·-P. részletre **Gulyás** kerékpár, csillár szaküzletében Piac u. 59. T.: 22-19

Finom acéláruk **görkorcsolyák** FRICK Testvéreknél Ferenc József u. 27.

Füszerek, csemegék háztartási cikkek olcsó áron **Volentiknél** Piac u. 38. villanyerőre berendezett kávépörkölde

Kerékpárok és alkatrészek, horgászati felszerelések, teniszütők és labdák és egyéb sportcikkek **Tóth Gyula** vasüzletében

Golyóscsapágy **Kerékpár** varrógép, motor rádió legelőnyösebben **Királynál** Royal épület

Iró és irodagépek MARKOVITS SANDOR Piac utca 58.

UJ PAPLANT legszebben, régi paplanvatát legjobban portalanit villanyerőre berendezett gépével ifj. Püspök Sándorné Csapó utca 27 szám.

Befőttes üveget legolcsóbban **Dávid** Hatvan u. 15.

Orosz divat és orthopéd cipész cipői kényelmes elegáns formás Piac utca 40. Hangyapalota.

Festékek, olajok háztartási cikkek SAS UICA 1 SZ. **Nádudvari Lajos**

BUTOR Hálók, ebédlők, uriszobák, jégszekrények, sezlonok, szőnyegek, testmények. Egyes darabok igen olcsón **Butormagazin Széchenyi 6.**

Tokajhegyaljai termelői borpincészetemben **Csapó u. 31. alatt** boraimat olcsón — árusítom —

Akkumulátor Dinamó Gumijavítás Rétinél Pannonia udvar.

Tóth Gábor úriszabósága Debrecen, Piac u. 89. Mindig a legújabb vonalu ruhák tökéletes bricsesz nadrágok.

Kézimunka tervezés és előnyomása, a hozzávaló anyagok olcsó beszerzési forrása **Bessenyei Ilona** kézimunka üzlete VAR U. 2.

Szliuka szikvíz üdit TELEKI U. 100. Telefon 21-11.

ÓRÁKBAN ékszerekben legolcsóbb **Halász**

Figyelem! Olcsó felvidéki favételemből míg a készlet tart **bükk vágott fa** házhoz szállítva 4·40 és **3·80** Tüzifatelepen Nap u. 4.

Orvosi **müszerész** és orthopéd kellékek üzeme. Ludtalp betétek gipszminta után. **Szabó István** Piac u. 42. Pannonia udvar.

Rádió kerékpár NEUMANN cégnél Piac ucca 27.

Boroshordók! (új és használt) minden nagyságban eladók **Br. Györffy** hordógyártási telepén **Nap ucca 4.**, ugyanott javitások gyorsan készülnek Tel. 12-83.

Kérje minden üzletben **Klein Géza** jó izü **kenyeret**

FOTOKOPIAT készittessen okmányairól. **Műszaki Fotó** Hangya palota Ferenc J. út 40.

AUTOGUMIK futófelületezése és minden e szakmába való javitás garanciával **Tóth Gumiüzem** Hunyadi u. 2. Telefon hivó 12-35.

Amatőr felvételeit kidolgozza, fényképezőgépet elad, vesz, cserél **Berzéki fotószaküzlet.** Ferenc J. u. 38. bent az udvarban.

Spórolni akar? Minden rőfösszükségletét szerezze be a **Maradéküzletben** Dégenfeld tér 11. TISZAPALOTA.

Varrógépet, kerékpárt felelősséggel javitok. Vétel, csere, kölcsönzés, **EISENBERGER** Csapó u. 101.

Villanymotorok, v illanygépek és készülékek javitását, tekercselését átalakitását szakszerüen végzi **Kovács Lajos** elektrőüzeme Miklós u. 9.

„LELA“ zománctüzhely legtökéletesebben süt, főz. Készíti: **LEVENCSIK,** Csapó u. 87.

Szekeres borozó Hunyadi u. 1.

Kellemes szórakozóhely. Kerthelyiség, külön termek, tiszta, olcsó szobák. Cigányzene. Polgári árak.

Danzigról nem folynak tárgyalások

Burckhardt svájci professzor, Danzig népszövetségi biztosa, a Reuter Iroda danzigi tudósítójának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy nem akar a jövőre kitöltetlen váltót adni. Értelmes ember nem állithatja azt, hogy Danzig miatt általános összetűzésnek kell kitörnie. A Danziggal kapcsolatban terjesztett híresztelésekre Burckhardt kijelentette, hogy az érdekelt hatalmak a szabad városról nem folytatnak tárgyalásokat.

Földrengés Egerben

Tegnap éjszaka egy óra 13 perckor földrengés volt Egerben. A földrengés a város egész területén észlelhető volt és 1—2 másodpercig tartott. A földrengést jellegzetes földalatti morajlás kísérte.

A kisebbségek ellen irányul az új román állampolgársági törvény

A hivatalos lap csütörtöki száma új állampolgársági törvényt közöl. Az új rendelkezések értelmében *elvesztik állampolgárságukat mindazok, akik a hónapokkal ezelőtt történt katonai behívások során távoztak az ország területéről és ily módon kivonták magukat a katonai szolgálat teljesítése alól.* A törvény értelmében az állampolgárságot megvonhatják olyanoktól, akik az országot bármilyen indokból, családd úton elhagyják. Az illetők hozzátartozói is elveszthetik az állampolgárságot. Kimondja az új törvény, hogy mindazok, akik az 1924. évi állampolgársági törvény értelmében mint *az országhoz csatolt területeken élő kisebbségekhez tartozók kérhették volna az állampolgárságot és azt nem tették meg, most három hónapon belül jelentkezhetnek.* Ha ezt nem teszik meg, úgy a jövőben nem nyerhetik el a román állampolgárságot. *Az újabb rendelkezések kétségtelenül a Romániában élő kisebbségek ellen irányulnak.* A zsidókra nem vonatkoznak az újabb rendelkezések, mert azok már átestek az állampolgársági revízión.

Szűnőben van a Hortobágyon a száj- és körömfájás járvány

A száj- és körömfájásjárvány, mint megírtuk, hetekkel ezelőtt az egész Hortobágy területén fellépett és a járvány közel 300 állatelhullást idézett elő. Ez a veszteség azonban, tekintettel a pusztán legelő jószágok nagy számára, nem is olyan súlyos. A néhány esztendővel ezelőtt pusztító járvány több állat életébe került.

Az állatok a jelentések szerint már átvészeltek, csupán két gulyánál van még súlyosabb helyzet. A nyájak is legnagyobbrészt átvészeltek már. A pusztán a legelő igen jó az esőzés után és így a betegségtől legyengült, sovány állatok a bőséges táplálék mellett hamarosan feljavulhatnak.

Vastüdőt kap a budapesti Szent László kórház

A londoni nemzetközi nyomorékgondozó kongresszuson lord *Nuffield*, az angol gépkocsikirály megígérte Magyarország megbízottjának, hogy az előállitási költségek ellenében készittet egy vastüdőt a budapesti Szent László kórház gyermekbénulási osztálya számára.

Megérkezett a Verhovay csoport Debrecenbe

Az amerikai Debreczeni Sándornak eltörték az állkapcsát, de csak két hónap mulva vették észre — Amerikában »csak egyszerű épületek vannak«

Tegnap délben félegy óra előtt autóbuszon megérkeztek az amerikai magyarok, akiket a Verhovay Egyesület küldött Magyarországba. Az Arany Bikában dr *Kupinszky Sándor* tanácsnok, *Grassl Herbert* idegenforgalmi hivatali igazgató és dr *Szilágyi Béla* szállóigazgató fogadta a kedves vendégeket. Dr *Kupinszky Sándor* tanácsnok üdvözölte a csoport vezetőit: *Kun Bertalant*, a Verhovay Segélyegylet igazgatóját, *Varga J. Mihályt*, az egylet központi pénztárnokát. Azt a kívánságát fejezte ki, hogy érezzék jól magukat és töltsék kellemesen az időt Debrecenben, hogyha visszatérnek, az Újvilágban is emlékezzenek az itt töltött időre.

Kun Bertalan és *Varga Mihály* a csoport nevében megköszönték a szíves üdvözlést, majd *Fáy Fisher Andor* átadta az érkezőknek Bika szállóbeli szobáik kulcsait.

Fáy Fisher Andor, a Verhovay Segélyegylet magyarországi képviselője, az amerikai magyar lapok magyarországi szerkesztője Gdyniában, Lengyelország kikötőjében várta a csoportot és Varsón és Lembergen keresztül hozta őket Magyarországba.

A megérkezettek névsora

A Verhovay-csoport 34 tagból áll, névszerint a következők: *Kun Bertalan* igazgató, *Varga Mihály* egyesületi főpénztáros, *Fáy Fisher Andor*, *Himler Sándor*, dr *Kondor József*, *Debreczeni Sándor*, *Goydán Sándor*, *Balogh Ferenc*, *Máté Ferenc*, *Horváth István*, *Perdu Gyula*, *Pécsi Józsefné*, *Bálint Ferencné*, *Fejes Mihályné*, *Füredy Menyhértné*, *Perhacs Juliánna*, *Gál Imréné*, *Varga Ferencné*, *Lukács Vendelné*, *Nagy Mária*, *Szabó Mária*, *Gallovich Mariska*, *Petro Róza*, *Czigler Ottó*, *Józsa Mihály*, *Siket Gyula* feleségével és fiával, *Fábián Mária*, *Siket Róza*, *Szalay Gyula*, *Bencze Jolán*, *Zsámbéki Margit*.

A harmadik generációbeli Debreceni Sándor

A Bika hallja olyan, mint a hangyaboly, a magyar szavak keverednek az angollal. Az amerikaiak kék-sárga sapkát viselnek, mindegyiken ez a felírás: Verhovay Csoport. Gyorsan megy az ismerkedés. Jóvágású, helyes fiatalember *Debreczeni Sándor*. Nyílt tekintetű, őszinte szavú fiú. *A harmadik generációból való.* Elmondja, hogy édesapja Tiszaadonyból származik, *édesanyja már Amerikában született, de magyar leány.* A nagyapja vándorolt ki Magyarországról az édesapjával együtt. Nagyapját is, apját is Debreczeni Sándornak hívják. Az édesapja bányász a pensylvániai Daisytoonban. Debreczeni Sándor elmondja, hogy ő is pályázott egy magyarországi útra, *keményen dolgozott érte, gyüjtögette a tagokat és így kerül haza.*

— *Hét nyáron keresztül jártam magyar iskolába* — beszéli el gyermekkori élményeit —, télen pedig rendes amerikai gimnáziumot látogattam négy éven át. A négy gimnázium után high-schoolba jártam. 1937-ben végeztem és *utána nyolc hónapig mint bányász én is a bányában dolgoztam.* A munkaviszonyok romlásakor 200 embert, köztük engem is elbocsátottak. Most az édesapám tartja el az egész családot, négy testvéremet. Mindegyikük iskolába jár. Az iskolában sokat sportoltam, futballoztam és basel-ball csapatban játszottam. *Egy futballmérkőzésen október 2-án eltörték az állkapcsomat.* Ott erősebben játszák a futballt, mint Európában. *És csak december 4-én tudták meg, hogy el van törve.* Akkor kórházba vittek és »*összedrótozták*« az eltört csontot. Persze én közben vígan futballoztam törött állkapocsal.

Egy kis lélekanalizis

— Milyen érzése volt, hogy haza jöhetett? — kérdeztük.

— *Olyan mint egy álom.* Sohasem reméltem, hogy haza jöhetek. *Nagyon szeretem a szülőföldemet, de azért az az érzésem, hogy vissza kell menni Amerikába. Pedig nagyon vágyom rá, hogy itt maradhassak. Végtelenül tetszik Magyarország. Gyönyörű. Budapest a legszebb város, amelyet eddig a világon láttam.*

— Mi tetszett a legjobban?

— Az épületek. *Egészen más stílusúak, nem olyanok, mint Amerikában, ahol »csak egyszerű épületek« vannak.*

— Másmilyennek találja itt a magyar embereket, mint Amerikában?

— *Itt nagyon szívesek. De nincs különbség az itthoni és az amerikai magyarok között.*

— Hogy élnek Amerikában a magyar fiúk?

— Nem jók a munkaviszonyok — feleli, mint ahogy az élet lényege Amerikában a kereseti lehetőség. — *Amikor dolgoznak* — folytatja —, *jó a helyzet, amikor nem, akkor rosszabb és elégedetlenek. Olyan a helyzet* — teszi hozzá bölcsen — *mint a világon mindenütt.*

— Mégis, érzik az amerikaiak, hogy ők voltaképpen magyarok?

— *A magyar ünnepeket mindig megtartjuk Amerikában.* És majdnem minden ünnepélyen én vagyok a szónok — teszi hozzá önteltség nélkül. — Persze ilyenkor mindig magyarul beszélek. *Magyarul éppen olyan jól írok és olvasok, mint angolul.*

Sokat beszélget még a maguk ifjúsági életéről, általában a küzdelmekről, amelyeket meg kell vívniok és *az életről, amely úgylátszik Amerikában a nagy versenyben talán még nehezebb, mint az óhazában.*

A sors könyve...

Képek a kisemberek életének egyszerű történelméből

Valahogy nagyon igaztalanok vagyunk a kisemberek életével szemben. Nehezen látjuk meg cselekedeteikben a történelemformáló erőt. Pedig ezek a kis életek, mint apró patakok vize az egész végtelen kéklő égboltozatot tükrözik vissza a nemzet életét. Megcsillan bennünk a maguk nívótlan egyszerűségében a fajta büszke heroizmusa, fellobbanó áldozatkészsége, lélekmélyéről feltörő, játékosan tiszta humora, remek kötelezettségvállalása és szikrázó zsenialitása. A »Sors könyvé«-ben megpróbálunk igazságot tenni velük szemben és esetről-esetre kisemberek egyszerű történetét írjuk meg bennük. A magyar nép egyszerű alakjait, akik a maguk posztján elvégzett nagyszerű munkával példát mutattak százaknak és ezreknek.

A mesélő ember

A nyár folyamán egy kis dunántúli faluban találkoztam össze Simai Istvánnal, akiről már írt a »Debreczen«, amikor körútja során Debrecenbe érkezett. Az utolsó magyar vándorköltő ezúttal mint mesélő ember járta a magyar falvakat. A gazdakörben, iskolateremben, urasági szénapajtában, vagy valamelyik családnál esténként köréje gyültek az emberek és hallgatták színes útikalandjait az öt világrész eme érdekes vándorának. Máskor érdekes népmeséket, majd a technika vívmányainak ismertetését mesélte el hálás hallgatóságának. Könyvekről és költeményekről, különböző népszokásokról beszélt... magával ragadta hallgatóságát, elvitte őket a csillagparázsos falusi estéből a nagy világba, Afrika titokzatos ősrengetegébe, Grönland jégszigetére, vagy New York felhőkarcolói közé. Elmondta az egész lelkükkel figyelő magyar parasztoknak, hogy ki volt Shakespeare, Ibsen és Milton. Máskor arról emlékezett meg, hogyan műveli földjét a bretagnei paraszt, hogyan takarmányozzák a szarvasmarhát a Pó-lapályain... Sok hsznos tudás, rengeteg ismeret bontakozott ki szavaiból. A gazdák maguk úgy nyilatkoztak, hogy kincs ez az ember töméntelen felraktározott tudásával. Egymaga fölért egy népfőiskolával. Egy-egy faluból alig akarták elengedni, hétszámra ott tartották, vendégül látták. Versengtek a falvak érte. És ő ment mindenfelé, édes mesének aranymézét elcsöppentette a magyar falvak népének, a fekete rögök kérgeskezű robotosainak életébe, a mesélő ember s nyomában, mint a szellő szelid érintésére a kavargó víz, elsimult, elesitult a felzaklatott, mindennapok malmában őrlődő lélek.

Bizony olyan sok magyar lelket gazdagított meg életével Simai István, hogy érdemesebb lenne neve a történelem lapjaira felírásra, mint Caraffáé, vagy Haynaué.

Az ezermester Ceglédi

Debrecenből költözött el egyik tiszamenti kis faluba Ceglédi. El kellett mennie a nagyvárosból, mert gyermekeinek nagy száma miatt nem kapott lakást. Az emberek ridegen elzárkóztak a piros-pozsgás, lármás gyermekrajtól. Ceglédi mit tehetett mást, kivitte gyermekeit falura, ahol egészséges, jó levegőn élhettek, ahol még el tudják viselni a gyermeklármát, ha jó néhány egészséges kis magyar torkából is jön az.

Ceglédi tehát falura költözött gyermekei miatt és onnan járt be minden nap Debrecenbe munkáját végezni. Éjfél felé rótta le a kilométereket kerékpárján s pár órai alvás után alighogy pirkadt a hajnal, már újra a gépén ült és hajtotta visszafelé, hogy odaérjen munkájára. Majdnem egy évig csinálta ezt, amíg aztán néhány kerékpár-defektet nem kapott s rá nem jött, hogy ezt nem lehet folytatni.

Ekkor fogta magát és kiköltözött ő is falura, ahol ezermester és a kis magyar község esze azóta. Mert Ceglédi tele van érdekesebbnél érdekesebb találmányokkal. Boszorkányos dolgokkal ejti bámulatba faluja népét, akárcsak annakidején Hatvani professzor nyűgözte le hallgatóságát boszorkányosságával. Találmányok tízezrei rajzottak fel agyában és hevernek parlagon, értékesítetlenül.

— Nem baj! — mondja a magyar ember megrendíthetetlen nyugalmával. — Megőrzöm őket a gyerekeknek. Én, amilyen földhözragadt szegény vagyok, elkólyavetyélném, ők talán jobban tudnak vele bánni.

Szavaiban bennégett az örök magyar, aki mostoha helyzetében is igyekszik átmenteni amije van a holnapok számára.

Sok ilyen magyarra volna szükségünk. **(kiss)**

A román király tárgyalásai a tengeren a török és görög államfőkkel

Károly román király jachtján nyári kéjutazásra indult, ezúttal másodízben. Először pénteken indult el Constanzából, de a hajónak géphiba miatt vissza kellett térnie.

Károly király útközben megbeszéléseket folytat a görög királlyal, majd Izmet Inönü török köztársasági elnökkel. Útjának végső célja Korfu szigete lesz.

100.000 pengő szükséges még a Hadirokkantak Házára

A HONSz nagyarányú akciót indított, hogy felépítse a hadirokkantak házát. A legmesszebbmenő takarékossággal saját vagyonából *több mint húszezer pengőt utalt át a hadirokkantak házalapjára*, de maguk a hadirokkantak is szeretettel áldozták fel utolsó fillérjeiket is. Az ötemeletesre tervezett épület költségeiből azonban még mindig hiányzik százezer pengő, amit a HONSz társadalmi úton szándékszik előteremteni.

— 35 magyart letartóztattak Aranyosmaróton, férfiakat és nőket egyaránt és beszállították őket a nyitrai ügyészség fogházába. Vannak köztük ügyvédek, tisztviselők, földmüvesek és munkások. A letartóztatások okát a Magyar Párt szervezkedésében kell keresni. A szlovákok Lőcsén és Ótátrafüreden is intézkedéseket foganatosítottak a Magyar Párt vezetői ellen, házkutatásokat tartottak, de eredménytelenül.

BURAY sorsjegyáruda UJ helyisége SAS U. 4.

Debreceni Kölcsönös Segélyző-Egylet székházában.

Pénztári órák változatlanul d. e. 8—fél 1-ig. d. u. fél 3—6-ig

Barangolás a Felvidéken

A leomlott trianoni határon túl — Mi volt a valóságban a cseh erődvonal — Pakfon-ország „jóléte és elmult „ragyogása"

Telkibányán a debreceni Irinyi cserkészek táborában töltöttünk egy napot. A fémipari szakiskola derék cserkészei gyönyörű völgykatlanban táboroztak. Kiváló parancsnokuk, Frimmer Pál pompás helyet választott ki számunkra. Hegy, víz, erdő a természet ragyogó szépségeit nyujtották a fiuknak. Ez a rész még a leomlott trianoni határvonalon belül van. **Innen indultunk csak úgy gyalogosan északra, a visszatért területekre.** Abaujvár tavaly még határközség volt. Itt a sebesen folyó Hernád képezte a „határt". A folyó innenső oldalán elhagyottan áll a határőrség kis házikója. Most már nincs rá szükség.

És a Hernádban is „szabadon" megfürödhetünk. A mult nyáron még csak a folyó közepéig mehetett be a fürödni vágyó abaujvári fiatalság. A folyó másik fele „cseh" volt. Ide virit a cseh vámőrség pirostetejű két emeletes háza. Persze ma már magyar állami tulajdon. Tavaly novemberben lázas sietséggel pakkoltak ki onnan a cseh finánccok.

Ez az épület sok mindent megmagyaráz. **Elsősorban a csehek kényelemszeretetét és azt, hogy nyilván az angol és francia kölesönök révén** annyi pénzük volt, hogy nem tudtak vele mit csinálni. Itt is az egyik oldalon parányi házikó, a magyar pénzügyőrök a falusi házakban találtak szállást, szemben a volt „cseh oldalon" **kétemeletes palota teljes komforttal.** A cseh vámtisztek háromszobás lakásokat kaptak fürdőszobával, az altiszteknek is jutott kétszobás összkomfortos lakás.

— **Senkát ettek, folyton sört ittak,** — magyarázta egy jóképű, keménykötésü kisgazda, akinek a földje a cseh oldalon volt és így gyakran átkerült a másik oldalra s közvetlen közelből látta életmódjukat.

— **Fene jó dolguk volt,** — magyarázta az ízes beszédü magyar. — **Mondtuk is sokszor, hogy lesz ennek a nagy jómódnak böjtje is.** Hát úgy is lett...

A tüző nap csillogó köntösébe burkolja a vidéket. Baktatunk tovább. Már a felszabadított részeken járunk. Látjuk **a cseh betonerődítményeket,** melyek még itt maradtak, emlékeztetőjül a gyászos multnak.

Fényképeken valahogy zordan, félelmetesnek tüntek fel ezek az erődítmények, melyekkel tele van tüzdelve a volt határvidék, de **igy közelről nézve egyáltalán nem hatnak olyan félelmetesnek.** Nem kell hozzá valami nagy szakértelem, hogy rájöjjön az ember: **ezekkel ugyan nem sokat értek volna a csehek.** Ha háborúra, harcra került volna a sor, tüzérségünk egy-kettőre belőtte volna magát és elintézte volna azokat. De emellett is a virtusos magyar bakák éjnek idején olyan szépen megkerülhették volna az „erődítményeket", aztán nyugodtan beküldhették volna felülről néhány kézigránátot a gépfegyvernyilásokon. **A hirhedt betonerődök betonkoporsókká váltak volna. Valami pakfonszerüség volt az egész cseh védelmi rendszerben.** Nem volt annak igazi harcászati értéke, talán inkább csak arra való volt, hogy a **csehek szövetségeseik felé mutassák a nagy felkészültséget** és minket „ijesztgessenek". Az első eset bekövetkezhetett, de a másik annál kevésbbé.

— Kiöntöttük volna belőle a csehet, mint az ürgéket, — mondja egy hadviselt magyar, ki a közelben dolgozik a földeken.

Ezen a vidéken később van az aratás. A búzakeresztek meg ott sorakoznak egymás mellett.

Kassa irányába vesszük utunkat. Volt **cseh légionista földjén magyarok takarítják be az „életet".** A híres **cseh földbirtokreform** ugyanis abból állott, hogy a magyar urak földjét nagyrészben cseh légionáriusoknak osztották szét. Szemszúrásból kapott más igényjogosult is néhány holdat. A légionáriusok annál vígabban éltek és duskálkodtak. Hogyne, hiszen **átlagban 50—60 hold földet juttatott nekik a cseh uralom.** Képzelhető riadalmuk, mikor tavaly őszön már sejteni lehetett a fordulatot. Néhányuk ravaszkodni próbált. **Felkínálták a földeket potom áron a volt tulajdonosoknak.** A nagyidai bárónak is tettek ajánlatot. Ezt a vádaszt kapták:

— **Nem kínáltam én maguknak soha egy hold földet sem, maguk se kináljanak nekem.**

Ilyenformán hoppon maradtak az „uj földesurak", **sehol sem sikerült a vásár,** végül csak ott kellett hagyni a dústermésü földeket. Az ebül szerzett vagyon el is veszett.

Általában **annyi érdekes dolgot lehet hallani még most is ezekről a legionistákról, kik Csehszlovákia új gazdagjai voltak** és akik ugyancsak jól tudták kamatoztatni a háború alatti és utáni gyászos szereplésüket. **Mindenütt ők voltak az urak, a kiváltságosak.** Minden kedvezményt, előnyt ők kaptak. A Felvidéket „szabadrablási területnek" nézték. Nem egy esetet hallani: **egyik-másik legionista néhány évi felvidéki működés után Prágába visszatérve 3—4 emeletes bérházat vásárolt. Jogászi képesitést igénylő állásokba 5—6 elemit végzett légionisták kerültek,** persze leginkább magyar tisztviselők helyére. Ennek az uraskodásnak most már vége. Rajtuk is betelt az isteni igazságszolgáltatás.

A legionáriusokon kivül még a **cseh bürokrácia** volt az, aminek minden kijutott. **A cseh hivatalnokosztály húsz évig valóban tejben vajban fürdött.** E sorok elején említett határmenti komfortos palota a vámtisztek számára tényleg szimbolum lehet. Ha így éltek a határszélen, hogy élhettek bent, a most már széthullott országuk belsejében. Egy kassai kofaasszony jellemezte a cseh tisztviselők helyzetét, mikor az asszonyaikról beszélt:

— Nem kérdezték azok semminek az árát, csak a legfinomabbat, a legjobbat kivánták.

Jól éltek, míg uralmuk tartott. Ki is használták a húsz évet. Amellett munkában sem erőltették meg magukat. **A visszatért területen például hozzávetőleges számitás szerint négyszerannyi cseh tisztviselő látta el ugyanazt a munkát,** mint most a magyar közigazgatás idején.

Példátlan volt a csehknél a **nyugdijigény megállapitása** is. Kassán hallottunk egy jellemző esetet. **Magasrangú cseh főtisztviselő 42 éves korában 45 évi szolgálati idő beszámításával ment nyugdijba.** A számtani rejtély titka: duplán számitottak a háborus évek, triplán a legionárius szolgálat, külön öt évet beszámitottak, mert annak idején, alighanem árulással, nagy szolgálatot teljesitett az illető a csehszlovák államnak és így tovább.

Most már az aranjuenzi szép napoknak vége. **A pakfon ország ragyogása megszünt.** Az abnormális jólétnek bekövetkezett a visszája. Viszont emberileg megérthető, hogy sok keserves könny hullott, mikor összeomlott számukra minden. Mondják: Kassán is nagy volt a sirás-rivás, mikor el kellett menniök.

A könnyek ismétlődnek. De mi volt a Kassáról kivonult csehek sirásarivása ahhoz képest, mikor **húsz évvel ezelőtt magyarok ezreinek kellett vándorbotot ragadni, télviz idején rozoga vagonokban elhagyni az ősi földet, életet, vért vagyont, életexisztenciákat feláldozni.** Akkor ártatlanok tengerkönnye folyt, viszont a csehek magukat keresték azt, amit találtak. Minek nyúltak idegen földhöz, minek állitották szembe hamisitott ál-jogcimeket ezeréves történelmi jogok ellenében.

Az igazság sziklaján **összetört pakfon ország tört cserepeit szemlélvén, ez járt az eszükbe...**

Legközelebb majd a többi felvidéki élményekről lesz szó.

(Peregrinus)

Kihallgatta a vizsgálóbíró a gázoló marokkói vállalati igazgatót

A kocsiban volt a francia igazgató 10 hónapos gyermeke is

Hírt adtunk már arról, hogy a berettyóujfalui országúton egy külföldi autó elgázolta a kerékpáron haladó Varga Lajosnét. A súlyos sérülést szenvedett asszonyt beszállították a berettyóujfalui kórházba, ahol ápolás alá vették. A debreceni vizsgálóbiróságról dr. Unger József törvényszéki biró ment ki a helyszíni szemle megtartására. Megállapitották, hogy a gázolásért nem felelős az autót vezető Du Colompier André, mert az asszony valósággal

nekivezette kerékpárját a hatalmas személyautónak

és megakadályozni a gázolást már nem lehetett. A sérült asszonyt kihallgatni nem tudták a kórházban, mert még eszméletlen állapotban fekszik. Agyrázkódása igen súlyos, de biznak az orvosok a felépülésben. Az autó vezetője, mint a kihallgatáson megállapitották, francia állampolgár és Marokkóban nagy olajvállalatnak az igazgatója.

Du Colompier André kijelentette, hogy az elgázolt asszony gyógykezelési költségét fizeti, bár nem oka a gázolásnak és vásárol Varga Lajosnénak egy új kerékpárt is, ha felgyógyul.

A Kárpátalja természeti kincseinek kihasználására megindultak a munkálatok

Vasútvonal, völgyzárógát épül és olajkútakat fúrnak — Átszervezik a fagazdálkodást

Csütörtökön délelőtt a miniszterelnökségen dr *Thuránszky László* sajtófőnök vezetésével sajtótájékoztató értekezlet volt a Kárpátaljával kapcsolatos gazdasági kérdések ügyében. A miniszterelnök, mint azt annakidején hírül adtuk, bejárta Kárpátaljáját a honvédelmi miniszter és a földmüvelésügyi miniszter társaságában és helyszini tapasztalatok alapján határozták el, hogy milyen rendjét állapitják meg a kárpátaljai természeti kincsek kihasználásának.

A miniszterelnök személyesen kérdezte meg az ott élő nép vezetőit, hogy megtudja, mi a legsürgősebb teendő és mivel lehet leggyorsabban segiteni a lakosságon.

A miniszterelnök tervei már elkészültek és nagy vonalakban az ő tervét ismertette a sajtófőnök.

Kárpátalja közgazdaságának legfontosabb kérdése a fakérdés. Igen sok ember keresi ezzel kenyerét és nagy kincsek hevernek fában ma még kihasználatlanul. *Kárpátalja 300.000 holdnyi fenyőerdőt adott vissza. Ennek termelésével a fenyőfürészáru importunk 30—40 százalékát tudjuk már pótolni.* A keményfánál már kedvezőbb a helyzet, mert nemcsak behozatalra nem szorulunk már, hanem még

10—12.000 vagon bükkfa kiviteli feleslegünk is lesz.

Úgy az épületfa, mint a tüzifa áralakulására kedvezően fog kihatni a kárpátaljai fa bekapcsolása.

A kormány egy cellulose gyár felállitását is tervezi. A gyárat egy völgyzárógátnál épitenék meg, hogy az olcsó energiát biztositsák a gyár részére.

A vasúti szállitás olcsóbbá tételével azt akarják elérni, hogy a tüzifát az ország minden részében rentábilis áron értékesitsék. Kedvezően befolyásolja ezt a törekvést az, hogy sikerült a napokban Romániával a román területen átmenő forgalom kérdéseiben megállapodásra jutni. A tiszai tutajozás kérdésében is megoldást várnak rövidesen a sinajai gazdasági konferenciától.

A sókérdés jövő alakulását tekintve arra törekednek, hogy olcsóbb legyen a só.

Aknaszlatinán modern őrlőmalmot létesitenek,

melyben teljesen olyan sót őrölnek, mint a német só. Most még nem tudják a sót vasúton szállitani, de ha elkészül a Taracköz—Aknaszlatina vasút, melynek épitése már folyamatban van, akkor az olcsóbb szállitással olcsóbb is lesz a só. Tervbevették, hogy a só még olcsóbb szállitására

a vizutakat épitik ki és a Tiszát Husztig hajózhatóvá teszik.

Az energiatermelés és az Alföld öntözése szempontjából nagyon fontos völgyzárógátak épitését is megkezdik. Az első völgyzárógát épitésének helyét már megállapitották. A hatalmas gát a Taracon fog megépülni.

A hegyoldalakat az idén letakarítják és a tavaszi hónapokban fejtik a követ a gátépitéshez.

A kárpátaljai lakosság állattenyésztése szempontjából a legelőgazdálkodásra is súlyt helyeznek és javitani fogják a legelőket. A rahói erdőigazgatóság területén

ezerholdas legelő javitását már megkezdték.

Megindultak az olajkutatások is és Kőrösmezőn dolgoznak már a fúrók. A fúrásokat már a csehek megkezdték, jórészt azokon a helyeken folyik most a munka, de új területeken is dolgoznak.

— **Öntözőkocsival szállitják az ivóvizet a gyulai kórház betegeinek.** A hosszú kánikula ugyanis a kutak kiapadását idézte elő s a város nagy vizhiánnyal küzd. A 1400 ágyas gyulai kórház betegei részére most a város öntözőautójával szállitják a vizet.

— **Meghalt IV. Károly gyermekeinek bencés nevelője,** Weber Jácint udvari lelkész 63 éves korában. 1926-tól Lapusitióban végezte a számüzött magyar királyi család gyermekeinek nevelését.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA, július 22-től, július 29-ig: **„Nap"**, Piac ucca 1. sz., telefon: 27-73. szám. — **„Isteni gondviselés"** Petőfi-tér és Teleki ucca sarok, telefon: 29-81. — **„Aranyegyszarvú"** Kossuth ucca 8., telefon: 34-96. — **„Arany János"** Csapó ucca 66, telefon: 11-78. — **„Mátyás király"** Nyilastelep, Vámospércsi út 16. sz., telefon: 13-83. szám.

MENTŐK TELEFONSZAMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Miért akartad

Miért akartad, hogy megismerjelek,
mikor oly jó volt így egymagamban
elvonulva élni,
csak a multba nézni,
nem ismerni vágyat, mi olthatatlan.

Miért akartad, hogy megöleljelek
kósza álmok vad robbanásakor,
el nem érő karral,
lázban égő ajkkal
érezni, mint kerül valóságra sor.

Miért akartad, hogy megérezzelek
múltból felvillanó szent lehellet,
visszajáró árnykép,
amikor már oly rég
nem hittem, hogy újra szeretni lehet.

BECSKÓ JÓZSEF.

Emlékezzünk

1917 július 28.

E napon orosz-román erők heves támadást intéztek az Ojtozi-szoros környékén lévő Kazinului hegyen volt székelyudvarhelyi 82. „Székely" gyalogezred arcvonala ellen. A döntő rohamot különös gonddal összeválogatott emberekből alakított úgynevezett „halálszázlóalj" hajtotta végre, amelynek előretörése azonban az ezred hősi ellenállásán meghiusult. Délután azután egy román ezred rohamozott, de a vitéz székelyek ércfalán ez a roham is összeomlott.

— **A debreceni törvényszék elnöke** dr. Jeney Sándor csütörtökön megkezdte kéthónapos szabadságát. A helyettesítést Zsögöd Jenő tanácselnök, helyettes elnöki minőségben látja el a távollétében.

— **Zsögöd Jenő a debreceni vizsgálóbíróság vezetője** csütörtökön félbeszakította szabadságát és átvette hivatala vezetését. Szabadsága további részét az őszi hónapokban veszi majd ki.

— **Házasság.** Major Sándor MÁV tiszt és Kónya Irénke szombaton fél 1 órakor a róm. kat. templomban tartják esküvőjüket.

x **Dr Pákh Sándor** fogorvos sürgős esetekben fogad délután 3—5 óra közt Kossuth u. 9. alatt, keresztépület.

— **A városi kisgyűlés teljes programját** még nem állították össze, de az már bizonyos, hogy az elhatározott építkezések sorából elsősorban döntenek több városi birtokon új épületek és javítások elrendeléséről. A Ludas csárdánál, Nagy Álomzug és Belső Ohat gazdaságaiban új épületeket is emelnek és a szükséges javításokat is elvégzik. Több kisebb városi birtokon csak tatarozási munkálatokat hajtanak csak végre. Kiadják a munkát a halápi és fancsikai erdőőri lakások megépítésére is.

— **Villamosvonat rekordja: 158 km.** Egy olasz villamosvonat Firenze és Milánó között új sebességi rekordot állított fel. A vonaton utazott az olasz közlekedésügyi miniszter is több olasz és külföldi ujságíró társaságában és a 316 km-es utat egy óra 55 perc alatt tették meg. A vonat átlagos sebessége tehát 158 km volt óránként, de az út egyes szakaszain 203 km óránkinti sebességet is elért.

— **Vádtanács elé kerül Grünspan.** Grünspan Herschel, von Rath követségi titkár gyilkosainak vizsgálóbírói kihallgatása most már befejeződött s az ügy rövidesen a vádtanács elé kerül. Szerdán délután a vizsgálóbíró főleg arra vonatkozóan hallgatta ki a gyilkost, hogy előre megfontoltság esete fennforog-e. Grünspan Herschel kijelentette, hogy sajnálja tettét, amelyet nem fontolt meg előre, mert a követségi tanácsost személyesen nem is ismerte.

— **Összeesés.** Kiss Sándorné sz. Fazekas Ida, Erdei ucca 52. alatti napszámos neje a klinikáról jövet összeesett az uccán. A mentők lakására vitték.

— **Balesetek munka közben.** Tóth István, Pósa ucca 35. alatti üvegcsiszoló az Alföldi Takarékpénztár munkálatainál 3 zúzott sebet szenvedett a kezén, mely két cserép közé szorult. — Juhos Sándor, Csillag ucca 23. alatti napszámosnak munka közben tégla esett a kezére és az ujján zúzott sebet ejtett. A mentők részesítették első segélyben.

— **12 faluban mindent elvert a jég.** Romaneti és Hotin megyékben szerdán este felhőszakadás és jégverés pusztított. Az eddigi beérkezett jelentések szerint 12 faluban mindent elvert a jég. Az anyagi kár ezekben a falvakban az első becslés szerint 15 millió leire rug.

— **Félmillió font angol hitelt kap Bulgária.** Stanley kereskedelemügyi miniszter bejelentette, hogy a Bulgáriával folyó kereskedelmi tárgyalások befejezést nyertek, az egyezményt közelesen aláírják s egyelőre félmillió font hitelt engedélyeztek Bulgária számára angol körök.

— **Halálraitélték, mert megölt egy nemzeti szocialistát** Fischer József 28 éves lipcsei férfit, aki Teubler nevű nemzeti szociálistát meggyilkolta. — Fischer semmiségi panaszát elvetették s rövidesen kivégzik.

x **DEBRECEN és H.-SZOBOSZLÓ** alkalikus tartalmú strandfürdők vizéhez a legalkalmasabb és legtartósabb fürdőcikkeket a **Benyáts Emil** harisnya- és kötöttáru gyára gyártja. Eladás nagyban és kicsinyben.

— **Csizmadia iparosok figyelmébe!** A csizmadia szakosztály augusztus hó 1-én, kedden délután 5 órakor az Ipartestület tanácstermében szakosztályi ülést tart az alábbi napirenddel: 1. Határozathozatal az elnökség és a választmány lemondása tárgyában. 2. Esetleges megválasztása 1 elnök, 2 alelnök, 1 jegyző, 2 ellenőr, 12 rendes és 4 pótválasztmányi tagnak. 3. Esetleges indítványok.

— **Nagyapáról unokára** száll a híre a valódi Diana sósborszesznek, mely úgy külsőleg bedörzsölés és borogatás útján, mint belsőleg cukorra cseppentve használható sokszor csodálatos eredménnyel.

— **Hamis pengősöket** adtak be a debreceni ügyészségre, melyeket Miskolcon és környékén hoztak forgalomba. A hamisítványok terjesztőit és készítőit keresik.

— **Két kutyaharapás.** Lakatos Erzsébet, Nagyszalonta ucca 39. szám alatti bádogos gyermekét csütörtökön délután megharapta egy kutya a csuklóján. — Papp Károly, Busi ucca 18. alatti cipész 12 éves gyermekét a Maróthy György uccán harapta meg egy kutya és szakított sebet ejtett a kezén. A mentők részesítették első segélyben.

— **A kolduló cigányasszony ellopott** Nagy Jánosné, Jókai ucca 12. alatti lakos asztaláról egy pénztárcát, melyben 14 pengő volt. — Domokos János, Rothermere ucca 27. alatti bádogosmestertől, aki az egyetemi templom bádogos munkálatainál dolgozik, elloptak a műhelyéből három darab horgonyozott lemezt és egy lemezvágó ollót.

— **Rövidesen befejezik a Kárpátalja területére elrendelt népszámlálást** és mezőgazdasági összeírást. Az eredmények összesítése legalább két-három hónapot vesznek igénybe.

— **15 millió ismertető füzetet osztottak szét** az angol háztartások számára, melyek közlik, hogy háború esetén mindenkinek egy hétre való élelmiszert kell összegyüjtenie. A füzet címe: **Élelmezések háború esetére".**

— **Piac uccai bérházak cseréltek gazdát.** A Hitelbank a Piac ucca 34. számú bérházat eladta 140.000 pengőért egy földbirtokosnak. A volt Iparbank palotát eladta a Budapesti Székesfővárosi Községi Takarékpénztár 70.000 pengőért a Lindenfeld és Schwarcz cégnek. Az új tulajdonos valószínűleg modernizálni fogja az épületet 60.000 pengős költséggel. — A Belvárosi Takarék eladta a Piac ucca 71. számú házat 120.000 pengőért. A Piac ucca 75. számú házat elcserélték egy hajduszoboszlói földbirtokért, amely 130.000 pengőt ér.

— **Halálos szerencsétlenség történt kötözködés közben a jászberényi országúton.** Cseh Istvánné és Benedek Marcella bútoros kocsin haladtak és egy tehergépkocsi nekirohant a kocsinak. Benedek Marcella súlyos sérüléseibe belehalt, Cseh Istvánné állapota válságos.

— **Tömegesen tartóztatják le Szíriában az arab nemzeti blokk vezető tagjait** a francia hatóságok. Azzal gyanusítják őket, hogy összeesküvést szőttek a francia hatóságokkal együttműködő sziriai politikusok ellen.

— **Becsületsértési pert indított tanárnője ellen** Szilassy Klára békéscsabai diáklány, mert mikor egy regényalakot ismertetett s azt mondta, hogy párnapos ismeretség után megszeretett egy férfit, a leány állítása szerint Péterffy Józsefné azt a kijelentést tette, hogy ez nem egészen így volt. Az akkori lányok erkölcsösebbek voltak, mint a maiak... A lány édesapja becsületsértési pört indított és 2000 pengő erkölcsi kártérítést követel. Az ügyben július 31-én hírdetnek ítéletet.

— **A kenti hercegi pár Jugoszláviába utazik** Pál kormányzó herceg és felesége látogatására. A kenti hercegnő, mint ismeretes, Olga hercegnő testvére.

— **Madrid cáfolja a XIII. Alfonzzal folytatott megbeszéléseket.** Megállapítják a madridi jelentések azt is, hogy egyáltalán nem látszik valószínűnek az a beállítás sem, hogy Franco tábornok Maura herceget különleges megbizatással Svájcba küldte volna az exkirályhoz.

— **Gróf Apponyi Károly nagybirtokos autója agyongázolt egy kerékpárost,** Szigeti János 53 éves zombai lakost a szekszárdi úton. A kerékpáros előzés közben vigyázatlanul az autó elé került s ez okozta a halálos szerencsétlenséget.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Péntek délután 7.05, szombat reggel 7.30 órakor, Szombat kezdete délután 6.55, szombat vége este 8.05 órakor.

— **Zsidó istentiszteletek.** A debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje július 28—augusztus 4. Péntek este mindkét templomban 7.20, szombat reggel 7, délelőtt a Deák Ferenc uccában fél 11, délután mindkét templomban 5, este 8.10 órakor. Köznap reggel mindkét templomban negyed 7, este 7.45 órakor. Rabbiság.

Nagy Lenke Klára

Most, amidőn eltávozik körünkből, úgy érzem, méltóképpen kedves »Debreczen« hírlapunk útján, olvasói, a nagy nyilvánosság előtt, kell köszöntenem a mi szeretett Nagy Lenke Kláránkat.

Férje oldalán indul útnak az élet szépségét, boldogságát ígérő jövő felé, — megy mint hitvestárs az eskü szent fogadalmával áldottan, hű szerelemmel, a legszebb kötelességteljesítésre: új életet teremteni önmagából.

Akik ismerték őt, mint az írónők társaságának kiváló tagját és azok is, kik a »Debreczen« lapjain olvasott szép lírai költeményein át ismerték csupán, örömteljes szívből fakadó jókívánságaikkal halmozzák el az ifjú házaspárt esküvőjük alkalmával, mely 30-án, vasárnap délben lesz a Nagytemplomban.

A kedves, szerény ifjú költőnőt, finom hangulatú szép verseit kitüntető elismerésben részesítették mindenütt s úgy az itthon, mint más városokban tartott előadóestéken szeretettel ünnepelték, nagy tetszést aratott mindig.

Reméljük, eltávozása nem jelent végleges elszakadást, az előadóestéken újra találkozunk vele s a »Debreczen« lapjain is olvashatjuk szép verseit ezután is.

A meleg otthon oázisa, boldogsága új szellemet teremt majd lelkében, szívéből írói adottsága, készsége új szépségeket vetít elénk, melyeket elrejtve tartani nem lehet és nem szabad!

Kedves Lenke Kláránk, kis testvérünk, szívünk szeretete elkísér, veled lesz új otthonodban is, hová a szeretet férfi, szászfai Ragályi László visz. Imáinkban hordozzuk boldogságodat, ne feledd hozzánktartozandóságodat.

Jöjj el, mondd el nekünk, álmodozó társaidnak, mit mesél új életre ébredt diadalmas asszonyszíved, beszéld el a párosélet, a meleg fészek, a kedves magyar falu, a színes vadvirágos rét s a lábaid alatt gyöngéd alázattal meghajló kis fű csodálatos szépségeit.

Szívünkből kívánjuk, mielőbb jöjjön el az az idő, mely neked is külön napot biztosít a glóriás asszonyok között, hogy el ne feledhessed soha-soha az élet dalának ringató rímjét: ... mama, baba! — és mondják neked is, amint te mondod, a legszentebb szót: Édesanyám!

Kedves Lenke Kláránk! Nem tudok én ennél szebbet, jobbat kívánni neked s nincs ennél nagyobb ajándék e földön, mert ez a jó Isten ajándéka.

Szeretettel Irén néni.

Dr Boér Károlyné.

— **Kihirdették a Kúria ítéletét az autóbuszüzem hungarista sztrájkolói előtt.** A Kúria két vádlott büntetésének kivételével súlyosbította az ítéleteket.

— **Fényüzési cikkekkel fizet a Szovjet Lengyelországnak,** miután az új orosz-lengyel kereskedelmi szerződés végrehajtása során kiderült, hogy Oroszország nem rendelkezik olyan árukkal, amelyeknek szállítására kötelezettséget vállalt. Ezért fényüzési cikkekkel, köztük kaukázusi nemesborokkal és asztragán kaviárral fizet.

— **XIII. Alfonz Karlsbadba utazik.** Párizsi jelentés szerint XIII. Alfonz rövidesen elhagyja Lausannet s Karlsbadba utazik Metternich hercegnő látogatására.

— **Ungváron szabadtéri előadáson játsszák el a János vitézt.** Az előadást az ungvári sporttelepen a Frontharcos Szövetség rendezi. Toronyi Gyula, az Operaház tagja rendezi az előadást.

Hunyadi János hadvezetéséről

Európának és a keresztnek nagyszerű védelmezője az olvasóközönség előtt, mint a törökveszedelem eszményi hőse általánosan ismert. Hadvezéri képességeit azonban inkább csak a hadtörténelmi szakirodalomban jártasak méltányolják.

Hunyadi János hadvezetését igazán ezek is csak akkor értékelhetik kellően, ha vezéri tevékenységét egybevetik a XV. szd. hadvezetésének akkor elfogadott elveivel.

A XV. szd. hadművészete a lovagkor és a zsoldos seregek hadvezetési elveinek átmeneti jellegű keveréke volt. A lovagkor harc eljárását, a kíméletlen erőszak helyett merev formák, megkötő elvi rendszabályok jellemezték. Sokszor esett meg, hogy a két sereg szemeláttára a két vezér párviadalt vívott. A párbaj kimenetelét a katonák tétlenül nézték és azt döntő mérkőzésül elfogadták. A kimenetelhez képest pedig az egyik fél győzőnek, a másik megvertnek érezte magát. A zsoldos hadseregek vezetői sem mutatták fel azt a hadvezetési módszert, amelyet a hadművészet klasszikusai — Miltiades, Hannibal, Julius Caesar — alkalmaztak, mert hadseregeiket egyszerűen féltették a pusztulástól. Nehezen álltak talpra ezek a magánpénzeken tartott és apró érdekeltségeket szolgált hadak. Ha a nehezen felszerelt hadsereg elpusztult, oda lett a hatalom is. A háboruban ilyen hadseregek vezérei egyenesen kerülték az ellenséggel való találkozást és a döntő csatát. Tevékenységük inkább abban merült ki, hogy melyik fél hadserege tudja jobban pusztítani a másiknak békés lakosságát és melyik dulhatja jobban ellenfele országát. Amelyik állam megelégelte a sanyargatást, békét kért. A másik békefeltételeket szabott. Ilyen viszonyok közt hadvezéri egyéniség nem teremthetett, mert kicsinyes politikai célok a háborus erőszakot is, a viszonyokhoz mérsékelték.

Történelmet mozgató hatalmas eszmék felbukkanására volt szükség, hogy nagy néptömegeket állítson a zászlók alá.

A törökveszedelem ellen való védekezés elég erős eszmeáramlat lett volna a népek fegyverbe szólítására; ámde a kor politikai berendezkedése ily tömegmozgalmat nem engedett meg. A középkori királyi hatalom oltalmazóinak érdeke volt, hogy a nép kezébe fegyver ne kerülhessen. Hunyadinak tehát részint a maga pénzén, részint az uralkodó, vagy a keresztény egyház feje által megajánlott zsoldos hadakkal kellett a török túlerő ellen indulnia. Mégis mert szakítani a módszereskedő, csatátkerülő hadászattal és a törökéhez képest igen szerény hadinép birtokában, merészen és mindent kockára vetve, mindenkor a döntő csata vívására törekedett.

Nem voltak tanítómesterei, lángelméje azonban ösztönösen megérezte a tennivalókat. A földrajzi viszonyoknak a hadvezetésre gyakorolt hatását eredményesen értékelte, különösen az 1442. évi erdélyi hadműveleteiben, ahol is a nagyszebeni és a vaskapui diadal nagyon is hasonlít az 1916. évi Erdélyt felszabadító győzelmes hadjárat hadászati mestervágásaihoz.

Az 1443. évi Szerbián és a Balkán hegységen át vezetett támadó hadjáratának irányát a seregek mozgatására és a fennakadás nélküli előnyomulásra legkedvezőbb Morava völgyében vezette Nisen át. Ezt az utat követte egyébként Potiorek vezényelte osztrák-magyar támadás kudarca után — 1915 őszén — Mackensen győzelmes serege is.

Az 1444. évi balkáni hadjáratba a megigért segítség elmaradt. Hunyadi oly kicsiny sereggel kísérelte meg a döntést, melyről a törökök azt állították, hogy a magyar sereg csak akkora, mint a szultán kísérete. A történelmi igazság az, hogy 20.000 fő erős sereggel háromszoros török túlerő ellen kísérelt meg fordított arcvonalú csatát. Még ebben a nehéz helyzetben is győzött volna, ha Ulászló királyt el nem fogta volna fiatalos heve és győzelemszomja és hagyta volna a teljhatalmú vezért saját belátása szerint cselekedni.

A fordított arcvonalú csata azért kíván rendkívül merész elhatározást és megalkuvás nélküli végrehajtást, mert az jellemzi, hogy mindkét fél háttal nem a saját országának, hanem az ellenfél országának áll. Vagyis, ha valamelyik fél haza akar jutni, azt csak az előtte útját elzáró ellenfél holttestén keresztül végezheti, — mert az különben visszavonulását nem engedi meg. Tehát először a döntő csatát kell ily előnytelen helyzetben megvitatni. Sőt anyagi utánpótlást sem kaphatnak, sebesültjeiket se juttathatják haza. Erre a merészségre szánta reá magát Hunyadi János maroknyi magyar seregével. Büszkén sorolhatjuk őt ezért a világ legnagyobb hadvezéreinek soraiba.

De lelkinagysága is példát adó, az 1448. évi rigómezei vereség, melyet árulók szövetsége okozott a Hunyadi-család ellenségeinek, ármánykodása, félreállítása, mind nem csüggesztette el önzetlen jószándékúságát. Halála előtt, a törökre mért hatalmas csapással még kivívta a Nándorfehérvári diadalt. Hunyadi lángelméje csak azért nem győzött mindig és mindenütt, mert eszközei nem voltak arányban a keresztény világ által kitűzött célall.

A felvidékiek búcsúvacsorájának vendégei az Arany Bika halljában.

Színház

Tájfun

Lengyel repriz a Magyar Komédia Kamaraszínház előadásában.

Nagy siker mellett újította fel a Magyar Komédia Kamaraszínház Lengyel Menyhért híres drámáját. A kitünő együttes szép, értékes teljesítményt nyujtott és teljes mértékben megérdemelte a közönség meleg ünnepiését.

Mihályffy László, a küldetését fanatikus hittel végző japán szerepét tökéletes művészettel, nüanszokig kidolgozott, finom ötletekben gazdag alakításban vitte színpadra. Ragyogó alakítás volt vitéz Bánky Róbert írója, melynek minden jelenete megcsillogtatta vitéz Bánky kiváló színészi képességeit. Tökéleteset nyujtott a mindig kitünő Sorr Jenő. Botond Mária kitünő alakítása nagy sikert aratott és egyre szebben bontakozik ki Tábor Erzsébet tehetsége. Zilahy Pál elsőrangú ezúttal is. Megkapó művészettel formálták szerepüket Selley Lajos és Bakos Gyula. Szántó Ernő ügyes játéka, Dózsa Jenő pompás alakítása sok tapsot kapott. Nagyszerű tehetség a fiatal Csontos Kálmán s kitünően egészítette ki az együttest Bárdos János. Mihályffy László rendezése szép, művészi munka.

—=—

Színházi iroda hírei:

Pénteken este Moori Lucy, a kassai Nemzeti Színház művésznőjének fellépésével Herczeg Ferenc legnagyobb sikerű vígjátéka, a „Kék róka" van műsoron.

Szombaton este Hunyady Sándor hatalmas sikerű színjátéka, a „Bors István" kerül színre.

Vasárnap délután olcsó helyárakkal a „Méltóságos asszony", míg **Vasárnap este** Fodor László vígjátéka, a „Templom egere" kerül színre.

Minden esti előadás ketten egy jeggyel kerül színre.

Dojárás

Hazánkban ma még viharos volt az északnyugati szél és a Kárpátalján délelőtt eső is volt még. Ungvárról 6, Alsóvereckéről 10 mm csapadékot jelentettek. Délután több helyen kisebb futócsők voltak. A hőmérséklet már keleten is emelkedett és így általában 23—25 fok volt a hőmérséklet csúcsértéke, de a Kárpátalján 20 fokot sem érte el a felmelegedés.

Jóslás: Még élénk északnyugati szél, változó felhőzet. A délutáni órákban főleg keleten még lehet kisebb futóeső. A hőmérséklet éjjel tíz, nappal 25 fok körül lesz.

Gyász rovat

Nagy János szijgyártó 91 éves korában elhúnyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Köztemető dísz-ravatalozójából. Dankó temetkezési vállalat.

Soós György ny. csendőrtiszthelyettes elhúnyt. Sokan ismerték, még többen szerették és becsülték Soós György ny. csendőrtiszthelyettest, aki magas korban, 79 éves korában húnyt el tegnap hajnalban. A magas kort elért Soós György az elszakított Erdélyből származott, 1916 óta élt Debrecenben nagyszámú családjával. Izzó hazafiságát mindenki ismerte, hiszen sohasem tudott abba belenyugodni, hogy Erdély idegen megszállás alatt van. Mindig mondogatta, hogy ott szeretne meghalni. Soós Györgyöt, akinek halálával egy munkás élet ért véget, hét gyermeke, unokái és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető II-A. ravatalozó teréből. Lakása: Arany János utca 10. szám.

Legpontosabban, legolcsóbban temet, szállít, exhumál, biztosít **Fehértóy** temetkezési vállalat, Dégenfeld tér 4. sz.

Német haderő ünnepnap: augusztus 2 és 27

Berlin, július 27. Német TI: Hitler vezér és kancellár, mint a német haderő legfőbb parancsnoka elrendelte, hogy a világháború kitörésének, valamint a tannenbergi csatának 25. évfordulója alkalmából augusztus második és augusztus huszonhetedike a haderő ünnepnapja legyen.

MEGHOSSZABBITJA életét, ha a nagyerdei strandot látogatja.

— Négy kárpátaljai községet fogadott testvérközségévé Karcag város. A négy község neve: Perecsény, Ujkemence, Szénástelek és Mércse.

— Horthy István ref. egyházi főgondnok. A diósgyőri vasgyári ref. egyházközség közgyülése egyhangúlag és nagy lelkesedéssel újból vitéz nagybányai Horthy Istvánt választotta meg főgondnokává.

Közgazdaság

TERMÉNYTŐZSDE.

Határidőpiac:

Rozs októberre: 14.54, 14.52, 14.68, zárlat 14.68—14.69.

Tengeri augusztusra: 17.25, 17.33, zárlat 17.33—17.35, szeptemberre: 17.35, 17.30, zárlat 17.34—17.36.

Készárupiac:

Ujbúza: felsőtiszai 77 kg-os 19.40—19.60, 78 kg-os 19.60—19.80, 79 kg-os 19.80—20.00, 80 kg-os 19.90—20.10.

Ujrozs: pestvidéki 13.70—13.80, más szárm. 13.80—14.00.

Ujtakarmányárpa: középmin. 15.75—16.30.

Zab: középmin. új 17.20—17.50.

Tengeri: tiszántúli 17.40—17.50.

Sertésvásár.

A mai ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 2533 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 241 darab. Az irányzat élénk.

Árak: uradalmi zsírsertés páronkint 340 kg-on felül 104—105, kivételesen 106, szedettsertés I. 100—103, kivételesen 104, III. 84—91, angol sonkasertés I. 98—100, II. 88—96, exportzsír 150 fillér kg-ként.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születések. Mosek Sándor erdőtelepi, Hatlap 85., fiú: Zoltán. Cseke István fm., Fáy-u. 33-b., fiú: Sándor. Dóró Zoltán MÁV gyári munkás Szegedi G.-u. ., fiú: Attila. Nagy Sándor napszámos, Bellegelő 28., leány: Mária. Deutsch Sándor vásári áruS Arany J.-utca 54., fiú: István. Dr. Csernyus György bírósági aljegyző, Ujtehértó, fiú: Ádám. Husztics Gábor MÁV órabéres fékező, Karácsony-u. 4., fiú: Gábor. Nagy Sándor fm., Bellegelő 538., leány: Margit. Dr. Varga Zoltán, gimn. tan. Hadházi-uút 31., fiú: Zoltán. Lőrincz László napszámos, Penészlek, fiú: Mihály. Bock János kertész Irén-u. 49., fiú: Árpád. Ujfalusi László gazd. cseléd, leány: Mária. Németh Géza ref. kántortanító Büdszentmihály, fiú: Géza. Székely Gábor MÁV pályamunkás Tiszadada, leány: Etel. Csatári Lajos MÁV fűtő Basahalom-u. 38., leány: Ágnes.

Eljegyzés. Ujvárosi Sándor MÁV fűtőházi munkás, Szepesi u. 32.—Debreceni Juliánna I. őrház. Murányi János gyári munkás, Ózd—Ambrus Erzsébet, Cserepes u. 16. Veres Sándor távirda asztalos, Kerekes G. u. 34.—Nagy Juliánna, Csóka u. 28. Barta Lajos MÁV géplakatos, Honti u. 21-c.—Erdélyi Róza, gróf Vécsey u. 46. Makai József fm.—Burai Katalin, Csapó u. 71. Erdei Károly vasbetonszerelő, Batthyány u. 6.—Baranyi Mária, Jászberény. Andrássi István villanyszerelősegéd—Balogh Juliánna, Szablya u. 11. Kovács Gyula MÁV esztergályos, Rudolf u. 16.—Tokai Ilona, Oláh Károly-u. 26.

Házasság. Váradi József tanárjelölt, Báránd—Zeke Irén, Borz u. 24. Dr Deák Imre orvos, Piac u. 59.—Breier Éva, Rákosi Jenő u. 5.

Halálozás. Erdős Adél ref. 1 hónapos, Kismarja. Nagy János szijgyártó m. ref. 91 éves, József kir. herceg u. 56. Weninger György MÁV mozdonyvezető r. kat. 63 éves, Debrecen. Sós György ny. csendőrtiszthelyettes ref. 77 éves, Arany János u. 10. Boda Margit ref. 3 éves, Homok u. 125. Kovács István ref. 1 hónapos, Szeremley u. 20. Ábrók Margit ref. 7 hónapos, Hajdúhadház. Szabó Sándor ref. 7 hónapos, Pesti u. 33. Petrás Andrásné g. kat. 33 éves, Penészlek. Bihari Sándor tanuló ref. 19 éves, Böszörményi út 54. Erdei Ibolya ref. 2 hónapos, Kardos u. 1.

— A rendszeren és fájdalmas bélürülések és az ezekkel járó vértódulások és fejfájások a tisztán természetes **„Ferenc József"** keserűvíz használata által — reggelenként éhgyomorra egy-egy pohárral bevéve — rendszerint rövidesen elmúlnak. Kérdezze meg orvosát!

SZERET élni? Strandoljon a nagyerdőn!

Legolcsóbban kifogástalanul fest, tisztít Weisz Arany János-u 29
1 férfiruha tisztítás és vasalás 3 P.

SPORT

Sporthíradó

A *Debreczen* sporthírszolgálata jelenti:

Megejtették a nemzeti bajnokság sorsolását: az első osztályban szeptember 3-án kezdődik az idény és december 17-én fejeződik be. Az őszi játékrend ezek szerint a következő lesz. Hosszú idő után — sajnos — nincs debreceni csapat az első osztályban küzdők között. Iz éve nem fordult ez elő!

A Phöbus nem nevezett, megszúnik, a helyét az Országos Testnevelési Tanács négyes bizottsága tölti be. Négy komoly pályázó van: Csepeli WMEC, a Lampart FC, a Diósgyőri MÁVAG és a Bocskai. De kiszivárgott hírek szerint kiesőt nem vesznek be, igy a Bocskay esélyei a legkisebbre csökkentek. Ellenben szó lehet a Rujs meghívásáról és beosztásáról is, de ez is csak kis eséllyel bír. A legkomolyabb jelölt, hogy osztályozó után a Csepel, a DMÁVAG és Lampart dönti el, ki lesz a boldog feljutó...

Ime a sorsolás:

Augusztus 27: Varsó: Magyarország—Lengyelország.

Szeptember 3: Szeged—Kispest, Nemzeti—Hungária, Ferencváros—Budafok, X—Szolnok Elektromos—Haladás, Ujpest—Kassa, Törekvés—Taxisok.

Szeptember 8: Szövetségi nap.

Szeptember 10: Elektromos—Törekvés, Ujpest—X, Kassa—Ferencváros, Haladás—Nemzeti, Budafok—Taxisok, Szolnok—Szeged, Hungária—Kispest.

Szeptember 17: Szeged—X, Nemzeti—Ferencváros, Budafok—Haladás, Hungária—Kassa, Kispest—Ujpest, Taxisok—Elektromos, Törekvés-Szolnok,

Szeptember 24: Budapest: Magyarország—Németország.

Október 1: Budapest—Bécs.

Október 8: Ujpest—Törekvés, Kassa—Elektromos, Haladás—X, Szolnok—Ferencváros, Budafok—Nemzeti, Hungária—Szeged, Kispest—Taxisok.

Október 15: Szeged—Haladás, Nemzeti—Kassa, Ferencváros—Ujpest, X—Elektromos, Kispest—Budafok, Taxisok—Szolnok, Törekvés—Hungária.

Október 21: Bukarest: Magyarország B)—Románia B).

Október 22: Bukarest: Magyarország A)—Románia A).

Október 29: Ferencváros—Törekvés, X—Nemzeti, Elektromos—Szeged, Ujpest—Taxisok, Kassa—Kispest, Haladás—Hungária, Szolnok—Budafok.

November 1: Szeged—Törekvés, Nemzeti—Taxisok, Ferencváros—Kispest, X—Hungária, Elektromos—Budafok, Ujpest—Szolnok, Kassa—Haladás.

November 5: X—Törekvés, Elektromos—Ferencváros, Ujpest—Nemzeti, Kassa—Szeged, Haladás—Taxisok, Szolnok—Kispest, Budafok—Hungária.

November 12: Belgrád: Magyarország—Jugoszlávia.

November 19: Szeged—Budafok, Nemzeti—Szolnok, Ferencváros—Haladás, X—Kassa, Elektromos—Ujpest, Taxisok—Hungária, Törekvés—Kispest.

November 26: Nemzeti—Törekvés, Ferencváros—Szeged, X—Taxisok, Elektromos—Kispest, Ujpest—Hungária, Kassa—Budafok, Haladás—Szolnok.

December 3: Szeged—Nemzeti, Szolnok—Kassa, Budafok—Ujpest, Hungária—Elektromos, Kispest—X, Taxisok—Ferencváros, Törekvés—Haladás.

December 10: Haladás—Ujpest, Szolnok—Elektromos, Budafok—X, Hungária—Ferencváros, Kispest—Nemzeti, Taxisok—Szeged, Törekvés—Kassa.

December 17: Szeged—Ujpest, Nemzeti—Elektromos, Ferencváros—X, Hungária—Szolnok, Kispest—Haladás, Taxisok—Kassa, Törekvés—Budafok.

Az NBB-ben is megejtették a sorsolást: a felvidéki csoportba eggyel felemelték a létszámot és bevették az Ungvári AC-ot. A felvétel teljesen igazságos volt: az UAC-ot 20 éven át folyton nyomták a csehek izzó magyarsága miatt és erős nemzeti, fajvédő álláspontja következtében, míg most a felvidéki kupánát az MLSz régi pesti adminisztrációja miatt nem tudta legjobb játékosait legigazoltatni és sérelmet, igazságtalanságot tett jóvá a miniszteri biztos, amikor bevette az NBB-be az Ungvári AC-ot. Az NBB-ben már augusztus 20-án indul a bajnoki idény és december 3-án fejeződik be.

Tilos az autóvezetés több angol profiklub játékosainak. Legutóbb a Porstmuth tiltotta el az autóvezetéstől fizetett játékosait, mert egyik alkalommal is, az edzőtáborba menet súlyos balesetet érte legjobb játékosát, a saját maga által vezetett autóval. Ez pedig nem üzlet a klubnak...

Pénteken kezdődik Budapesten a magyar honvédtiszteknek a német tisztekkel való tenniszversenye. A magyar tiszti csapatban indul a tiszántúli tenniszkerület két jó játékosa is, vitéz Nadányi Károly (Bihari TVC), akit most avatnak augusztusban hadnagygyá és Maday Gyula hadnagy (Bihari TVC, Berettyóújfalu). Jó szereplés várható tőlük.

Augusztus 15—20. között Pécsett lesz a kerületek közötti válogatott tenniszverseny. Eredetileg Ungvárott tervezték a versenyt, de ott nincs megfelelő pálya. Az esélyes úgy a férfi, mint a hölgyválogatottnál a tiszántúli és felvidéki kerület. Kettőjük nagy küzdelme várható. Tiszántúl csapata: Mankovics Ungvár, dr. Várady-Brenner Nyiregyháza, Kovács Béla Bihari TVC, Barabás Miklós DEAC, a felvidéki csapat: Bartos György Kassa, Bakos Miskolc, Tornyai, Paikert Miskolc. A hölgyeknél Tiszántúl csapata: Boros, Barkász Ungvár, Darkó, Papp Jutka Debrecen lesz.

Lengyelország—Keletmagyarország úszóverseny lesz Görömböly-Tapolcán augusztus 15-én és az úszóverseny kapcsán vízipólómérkőzés is lesz. Kelethez tartozik Debrecen is. — S mikor lesz már Debrecenben komoly úszó- és vízipólómérkőzés?... Ideje volna már valamit tenni ebben az ügyben...

A Bocskai vasárnap Ungvárott játszik az Ungvári AC-al barátságos mérkőzést. Az UAC jól szerepelt a Felvidéki kupában és most került be az NBB-be a miniszteri biztos rendeletére, igy az erőviszony tisztázására is alkalmas lesz.

Nagy részvét mellett temették el Bihari Sándort, a DVSC kitünő hátvédjét, volt ifj. válogatott játékost, középiskolás tanulót, aki hosszas szenvedés után tegnap elhúnyt. Kitünő játékos volt, nagy sportjövő is állt előtte, szerény, csendes, szimpatikus modora is csak barátokat szerzett neki. Elhalálozása nagy megdöbbenést keltett és mély részvétet, őszinte együttérzést a gyászoló családdal. Kegyelettel gondol rá mindig a sportközönség is.

Debrecen sz. kir. város Polgármesterétől. 31060—1939. eln. PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóságánál megüresedett két tűzoltói állásra pályázatot hirdetek. Az állások az állami rendszerü kisegítő szolgai illetménnyel vannak egybekötve. Egy évi kifogástalan szolgálat után a kinevezendő tűzoltó véglegesítést nyerhet. Ez állásokra azok jöhetnek számításba, akik 30 évnél nem idősebbek és 21 évnél nem fiatalabbak, a tűzoltói és mentőorvosi vizsgálat szerint tűzoltói szolgálatra alkalmasak, irásbeli jelentések készítésére képesek, katonai szolgálatot teljesítettek. A pályázónak legalább 172 cm magasnak kell lennie, továbbá be kell mutatnia gépkocsivezetői igazolványát, valamint igazolnia kell, hogy szerelőműhelyben dolgozott és a benzinerejü gépkocsik szereléséről kellő jártassággal rendelkezik. A meghirdetett állások az 1938:IV. tc. 6. §-ának 4. bekezdése, valamint a m. kir. honvédelmi miniszter úr 401.390-16—1938 sz. körrendelete szerinti harmadolással mint első harmadba tartozó állások, az 1931. III. tc. alapján kiállított katonai igényjogosultsági igazolványnyal rendelkezők részére vannak fenntartva, illetve ez igényjogosultsági igazolvánnyal rendelkezők, amennyiben az általános feltételeknek megfelelnek, minden más pályázóval szemben elsőbbséggel birnak. A pályázati kérvények okmányokkal szabályszerüen felszerelve a hivatásos tűzoltóparancsnoksághoz (Csapó-u. 43. sz.) adandók be 1939. évi augusztus hó 18. napjának déli 12 órájáig. A részletes pályázati feltételek a tűzoltóparancsnokságnál és a város hirdetőtábláján megtudhatók. Debrecen, 1939 július hó 25. POLGÁRMESTER.

1900 1939 aü. **Hirdetmény.** Felhívja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy az 1939. év III. negyedére esedékes együttesen kezelt közadótartozását 1939. év augusztus 15-ig fizesse be. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt a városi adópénztárnál, vagy pedig a 31.713. számú postatakarékpénztári befizetési lap útján eszközölhető. A befizetést elmulasztók ellen a határidő lejárta után a hivatal végrehajtási eljárást indit. Városi adóhivatal.

34109—1939. VI. PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY. A Wolfner Gyula és Társa budapesti cég alapítványának kamatait pótló pénzadományból az 1939. év augusztus havában néhány volt hivatásos (tényleges és nyugállományú) honvédtisztnek és honvéd tisztviselőnek szük anyagi helyzetben levő özvegye és árvája fog segélyben részesíttetni. A segélyezésnél csak azok az özvegyek és árvák fognak figyelembe vétetni, akinek férje, illetőleg atyja a világháborúban esett el, vagy a hadifáradalmak következtében halt meg. A segélyeket a m. kir. honvédelmi miniszter adományozza. A segélyek egyszeri pénzsegélyek gyanánt adományoztatnak. A segély elnyerését kérő folyamodványok, amelyek mellékleteikkel együtt szabályszerűen bélyegzendők, a m. kir. honvédelmi miniszter úrhoz címzendők és hozzám legkésőbb f. évi augusztus hó 10. napjáig adandók be. Elkésve érkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek. A pályázati kérvényhez melléklendő: 1. Özvegyeknél: a) a házasságkötést igazoló anyakönyvi kivonat; b) hatósági bizonyítvány arról, hogy az özvegy férjének életében attól törvényesen elválva ne mvolt és hogy férjének elhalálozása óta újból házasságra nem lépett. 2. Árváknál, akik csak törvényes gyámjuk után pályázhatnak: a) az árvák születési anyakönyvi kivonata; b) úgy a fiú-, mint a leányárváknál a folytatott vagy netalán már bevégzett tanulmányokról szóló iskolai bizonyítvány esetleg alkalmaztatásukat igazoló bizonyítvány vagy okmány; c) nyomorék vagy keresetképtelen árváknál hatósági orvosi bizonyítvány a fogyatkozás, illetve keresetképtelenség mibenlétéről, annak fokáról és igazolásul és végül 3. úgy az özvegyeknél, mint az árváknál: az özvegy és árva vagyoni viszonyait részletesen feltüntető hatósági bizonyítvány, amelyben az is feltüntetendő, hogy az özvegy, illetőleg az árva élvez-e valamely alapítványt, ösztöndíjat, díjmentes ellátást vagy sem. Közelebbi felvilágositással az elsőfokú közigazgatási hatóság (Kossuth-utca 20. sz. III. em. 92-b sz. helyiség) szolgál. Debrecen, 1939 július hó 25. *Polgármester.*

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

„M. I."
Olasznál nem lehettünk, levelüket később kaptuk. Levélben bővebben. 747

„Vajjon
kik ezek" jeligének kiadóhivatalban levele van. 746

Alkalmazást nyer férfi

Két
fodrászsegéd állandó munkára felvételtik, Ferenczy, Nyilastelep, — Márton Kálmán u. 9-c. 633

Kocsis
és fejőtehenes — egy családban — felvételtik a debreceni T. sz. gazdasági népiskolához, — Mikepércsi út 10. sz. 706

Konvenciós
cseléd, aki harmad, v. negyed magával tud szolgálni, azonnali belépésre kerestetik debreceni tanyára. Jelentkezni 12 és 2 óra között a lap kiadóhivatalában. Vasárnap 9 és 10 óra között. 744 vv

Tímár-
munkást, vagy napszámost felveszek, Teleki u. 82. 711

Munkafelügyelőt
keres gazdaság. Gazdasági téren kellő jártasság szükséges. Fizetési igény megjelölendő. — Cím a kiadóban. 709

15—20
napra férfi benzintársat keresek alpesek és olaszországi autótúrára. Cím a kiadóban. 703

Gőzmagánjáróhoz
cséplésre gépészt keresek és fűtőt, Varga u. 34. 726

Szabósegéd
méntelep parancsnokságnál, Böszörményi út 54. alkalmazást nyerhet. 742

Konvenciós
gazdasági cselédet keresek legalább egy nagyobb fiával azonnali belépésre debreceni tanyára. Nagy család előnyben. Jelentkezni lehet 12 és 2 óra között a lap kiadó hivatalában Vasárnap 9 és 10 óra között. 743 vv

Egy
jó munkás fodrászsegéd felvételtik, Zsuffa, Kassai út 4. 720

Kifutófiut,
kerékpározni tudót, — pékségbe felveszek. — Nyil utca 77. 741

Egy
erős fiú kenyérkihordóul azonnal felveszek, Gegléd u. 1. Boskarás. 739

Alkalmazást nyer nő

Idős
hölgy mellé gondozót keresek, aki házi munkában is segít. Miklós u. 4. földszint. 723

Alkalmazást keres nő

Szoptatós
dadának ajánlkozom, Kinizsi u. 19. 738

Háztartási alkalmazott

Bejárónőt
délutánik elsejére felveszek jó bizonyítványnyal. Jelentkezés 8-tól Svetits I. lépcső, I. 3. 714

Ajánlat

Házlebontás
miatt gyümölcs, esemegeüzletemet, Csapó utca 3. sz. alól, Dégenfeld-téri barakkba helyeztem át, (Bődével szembe). 431 8. 22

Költözködés
alkalmából villanykörtéit beceseréljük, rádió, gramofon, tánclemez, vagyonmentő, Hunyadi utca 22. 1764 8. 8.

Cianoztasson
bizalommal a „Csala" cianozó vállalattal. Rákóczi utca 9. szám. Telefon: 14-27. szám. 1875 9. 2.

Poloskairtást,
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja Kiss cianozó vállalat, Kigyó utca 5. szám. 1867 9. 2.

Fáy-arckrémet
tégelyeket visszavesz Grósz Nagy Ferenc „Aranyegyszarvú" gyógyszertára, (színház mellett). 1653 8. 4.

Retorta-faszén
Boksa-faszén, kőszén, tűzifa, Likalit, petroleum legolcsóbban beszerezhető: Grünfeld-nél, Hatvan utca 21. sz. telefon: 29-82. 77 1. 13.

Tölgyfaparketta,
használatlan, száraz, négyzetméterenként P 4.50, lerakás 1.20. Iroda: József királyi herceg utca 5. II. 3. Telefon 28-74. szám. 112 8. 6.

Kerékpárját
varrógépjét teljeesn rendbehozza Keszler Széchenyi utca 1. szám. Uj és használt kerékpárok részletfizetésre a legolcsóbban 1722 8. 6.

Kereslet

5—6 méteres
szétszedhető, szállítható tengeri górét keresek. Haláp, postaügynökség. 432

Veszek
bútort, zálogjegyet, varrógépet, irodaberendezést, mindenféle ingóságokat. Hivásra jövök. Csapó utca 16. 707. 9. 7.

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária panzióban, **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39 szám. 800 vv

Élelmiszer ital

Elsőrendű
házias ebédkoszt megrendelhető, Péterfia u. 30. kapu alatt balra. 724

Rádió

2+1
lámpás rádió eladó. — Megtekinthető a kiadóhivatalban. 1234

Hangszer

Zongorák
pianinók megbízásból alkalmi áron 240 pengőtől, Tanczer, Batthyány u. 1. 673

Bútor

Két darab
festett ágy és egy siffon eladó. Ugyanott leánderek, rózsa- és fehérszínűek eladók. Honvéd temető utca 6. 1217 vv.

Antikkomót,
modern háló, ebédlő, s kombinált szekrény, konyhaberendezés, fotelek eladók, Dégenfeld tér 6. szám. 379 8. 19

Autó, motor, kerékpár

Egy
üzemképes kis Fiat teherkocsi és egy Drad üzemképes olcsón eladó Marx, Piac u. 44. 718

Üzemképes
Chevrolet 4 h. 28 tp. csukott autó 400-ért eladó, Szoboszlói u. 13. 729

Átadó üzlet, vendéglő

34 éves
fűszerüzlet, italméréssel, áruval, berendezéssel azonnal átadó. Cím a kiadóban. 735

A marhavásár zárva
száj és körömfájás miatt
egészséges borjút, tehenet, ökröt
könnyen eladhat vagy vehet a Debrecen apróhirdetései utján.
Előnye, hogy a vevő vagy eladó házhoz megy nem kell az állatot törni.

Kiadó lakás egyszobás

Kiadó
egy nagy uccai szoba, Ferenc József út 75. sz. I. emelet, ügyvédi iroda. 84 vv.

Egyszoba,
előszoba, mellékhelyiséggel azonnal kiadó, függönyök, függönytartó, vaskályha eladók. Honvéd utca 15. szám. 736

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó
2 szoba aug. 1-re, Piac u. 73. sz. keresztépületben. 745

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás
emeleti modern lakás, parkettes, november hó elsejére kiadó. Károly Ferenc József út 23. sz. Megtekinthető délelőtt 10—12 óráig, délután 3—5 óráig. 1757 vv

Négy
parkettes uccai szoba volt Hollandi biztosító helyiségbe novemberre kiadó, Piac u. 44. 717

Ötszobás
lakás, 900 négyszögöles kerttel, egyszobás s ház mesterlakással kiadó, a Simonyi úton. Tulajdonos cime a kiadóban megtudható. E 35

Butorozott szoba

Elegánsan
bútorozott 2 uccai szoba előszoba fürdőszobával kiadó, kapualatti bejárat, Bercsényi ucca 29. 727

Ingóságvétel

Zálogcédulát
tábori látcsöveket, alpakka étkészleteket, s régi bútorokat, régiségeket, a legmagasabb áron vásárol **Ingóságközvetitő,** ref. püspöki palota, telefon: 11-99.

Ingóság eladás

Berkel
rendszerű automatamérleg, ebédlőkredence és fél hálószoba olcsón eladó, Széchenyi ucca 49. sz. 732

KIRÁLY KAVÉI
MÉGIS A LEGJOBBAK!
AROMÁS, ZAMATOS KAVÉT!
KIRÁLY UZLETÉBEN A VEVŐ ELŐTT PÖRKÖLIK
DÉGENFELD-TÉR 11. SZÁM

Eladó
modern gyermekkocsi, hálószobacsillár és kenyérhaj, Pápay J. u. 12. 734

Elköltözés
miatt egy sparhelt olcsón eladó. Cim: Meszena ucca 3. balra. 748 vv

Gazdasági eszközök

Cséplőgép
1000 m/m. tízéves, 4, 6 8 HP gőzlokomobil kijavítva eladó, bérbeadó. Cséplést vállalok. Király, Royal épület. 1721 8. 6.

Szekér,
lószerszám eladó, Hüvelyes u. 6. 740

Eladó házhely

Háromszáz
négyszögöles villatelkek, termő gyümölcsössel eladók. Sesztina u. 4. szám, (kisállomás mellett). 1418 8. 2.

Eladó ház

Villatelkek
egy 404 s egy 327 négyszögöles a Lajos király téren, közművekkel, áthelyezés miatt sürgősen eladó. Értekezni: Nap utca 4 107 vv

Eladó,
vagy augusztus 1-re kiadó Erőss Lajos u. 20. szám alatti kertes családi ház. Értekezni lehet Ferenc József út 31. szám. 652

Villa,
háromszobás, összkomfortos, parkírozott, gyümölcsössel és szőlővel beültetett 448 négyszögöles telken, villanegyedben, áthelyezés miatt sürgősen eladó vagy földbirtokkal elcserélendő. Értekezni: Nap utca 4. szám. 07 vv

Négyszobás,
uccai fürdőszobás és egy udvari fürdőszobás lakással biró 246 négyszögöles telekkel, Teleki ucca 77. alatt, szép ház, garázs is van benne, most olcsón megvehető. Tudnivalókat a kiadóhivatalban. E 31

Kitűnő
állapotban levő 3 személyes DKW és 2 személyes Fiát Balilla autó, továbbá 500-as Puch, Ariel és BSA motorkerékpárok eladók. Szoboszlay-nál, Széchenyi ucca 24. 371 vv

Simonyi út 5. sz. villa eladó
600 négyszögöl, van rajta 2 rendbeli lakás. Tulajdonos cime a kiadóban. E 44

Eladó
Simonffy u. 39. sz. ház, 141'40 négyszögöl, van rajta 6 lakás. Cím a kiadóban. E 43

Kétlakásos
ház 129 négyszögl telekkel, Móricz ucca 1 sz alatt olcsó áron eladó. Bővebbet a kiadóban. E 30

Pompás
helyen szép telek olcsón megvehető. Komlóssy út és Dóczi ucca között az egyetemi atletikai pályával szemben fekszik, 864 négyszögöl. Három parcellában is eladó. Cim a kiadóban. E 29

Meszena ucca 2.
Könyök ucca 1.
saroktelek, 138 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség és 4 lakás Cim a kiadóban. E 40

Egészséges
városrészen, Komlóssy út 10. sz. 519 négyszögöles villatelek, két uccára szól, eladó. Felvilágosítás a kiadóhivatalban. E 28

Rákóczi u. 26. sz.
ház 291'34 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség, öt lakás, igen értékes telek. Cime megtudható a „Debreczen" kiadóhivatalában. 42

Földbérlet

24 hold
homokföld bérbeadó — Baranyai u. 42. 683

Eladó föld

Eladó
Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmason 54 kat hold príma tanyásföld. Értekezni: Czeglédy Lajos, Hajdúszoboszló, Rákóczi utca 74. 591 vv

Eladó állatok

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.